

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua Квітень 2017 року № 4 (647)

ДРУЗЯМ УКРАЇНИ В ЛАТВІЇ – НАША ПОДЯКА

20 квітня 2017 року у місті Рига, в Посольстві України в Латвії, відбулася зустріч представників Конгресу українців Латвії, Конгресу Українських Націоналістів та Фонду «Душа України» з нагоди відзначення латвійських громадян, які постійно і дієво підтримують український народ у його прагненні до незалежності, а також збереженні суверенітету та територіальної цілісності у боротьбі проти кремлівських окупантів.

Цього дня, за дорученням Голови Конгресу Українських Націоналістів Степана Брацюня, член Конгресу та директор Фонду «Душа України» Геннадій Корольов вручив Подяки і медалі латвійським друзям із Національного Об'єднання Латвії, а також симпатикам цієї політичної сили, активістам і волонтерам, які допомагають українцям.

Громадськими нагородами за поданням Конгресу Українських Націоналістів були відзначені активні діячі Конгресу українців Латвії, зокрема, Микола Павлюк – орденом «Єдність та воля», і Тетяна Лазда – медаллю «За вірність національній ідеї».

Тимчасовий повірений у справах України в Латвійській Республіці пані Аліса Подоляк вручила Голові Конгресу українців Латвії Миколі Павлюку подарунок Президента України – вишиванку.

«Слава Україні! Слава Латвії! Героям слава!» – не раз лунало цього дня в Посольстві України в Ризі.

Ще раз, сердечно дякуємо нашим друзям в Латвії за підтримку. Разом – до перемоги!

Прес-служба КУН
Фото – Aina Gailīte

(Продовження теми на стор. 8–9)

ЗВЕРНЕННЯ

Києву – вулицю Євгена Чикаленка

Дорогі Fb-друзі! Сів за комп'ютер, щоб ще раз звернутися до Вас з приводу перейменування однієї з трьох київських вулиць Льва Толстого. Відверто: це була не моя ідея. Я хотів назвати вулицею Євгена Чикаленка нинішню вулицю Мельникова – організатора перших марксистських гуртків у Росії. Але група молодих патріотів змінила мою позицію. Вони твердили, що справа не в самому видатному письменнику Л.Толстому, а справа в несправедливості. Тоді, коли російський граф Толстой був у Києві всього три дні, гостюючи у сестри дружини, він має в Києві шість топонімічних об'єктів, а Є.Чикаленко, який у Києві жив тривалий час і який поклав на українську справу своє життя і величезні кошти, не має нічого. А жив він тут зовсім неподалік і вулицею цією повсякчасно ходив.

Питання про перейменування вулиці Л. Толстого вийшло за рамки обговорення на сайті КМДА. Про цю справу заговорила наша преса. Про неї заговорили в Москві. Я сам чув, як на телеканалі «Россия» мене обливали брудом за спробу «унизить гениального писателя». Сам «председатель комитета спасения Украины» Микола Азаров присвятив у мережі цьому питанню довгий текст, який закінчив словами «маразм крепчает». Як видно з аналізу процесу обговорення і голосування на сайті КМДА, все перейшло в змагання «чия візьме?». Тобто, хто набере більше голосів: українські націонал-патріоти чи «русскій мір». Останній, як видно, пустив у Києві сильні корені і хтось його голосування вправно координує. Як написав О. Курінний, «вата накручує голоси».

Я звертаюся до тих своїх фб-друзів, хто вважає себе націонал-патріотом. Може, хтось не знав чи забув про повторне голосування, чи не оцінив його важливості. Можливо, хтось не вмів зареєструватися на сайті чи не зміг проголосувати. Таке буває. Треба знову до 1-го травня зайти на сайт projects.kievcity.gov.ua. Як пише Святе письмо, хто шукає, той знаходить... До цього варто спонукати всіх своїх київських FB-друзів-однодумців. Sapiente sat!

Юрій Гнаткевич,
голова Просвітницького центру національного відродження імені Євгена Чикаленка

ЛЮБИ Й ПІЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ

ДО ГЕТЬМАНА САГАЙДАЧНОГО, В КУЛЬЧИЦІ

У неділю, 23 квітня, за сприяння члена Львівського обласного проводу Конгресу Українських Націоналістів, депутата Самбірської міської ради, командира підрозділу батальйону ОУН Василя Спанчака, Львівська Обласна Молодіжна Референтура Конгресу Українських Націоналістів з ініціативи голови обласної молодіжної референтури Володимира Савчина відвідала село Кульчиці Самбірського району, щоб вшанувати пам'ять видатного українського державного діяча та воєначальника, прославленого гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного.

Почався захід із молитви та виконання гімну України, після чого діти виконали декілька українських патріотичних пісень. А згодом усі охочі змогли подивитись неймовірний бій – на шаблях та рукопашний. На жаль, погода (сильний вітер, дощ і сніг) внесла свої корективи, тому не вдалося зробити багато запланованого...

Незабутнє враження на молодих конгресівців справили відвідини музею Петра Сагайдачного, де вони випили Кульчицької кави (ще один відомий земляк гетьмана – Кульчицький, на честь якого названо село, вперше привіз в Україну віденську каву і призвичаїв до неї українців)

Слід відзначити величезну заслугу в проведенні цього заходу Тараса Владиша, голови Городоцької районної молодіжної референтури. Якби не він, цього незабутнього заходу не відбулося б.

Керівником був військовий референт ЛОО КУН Федір Савчин.

Прес-служба ЛОМР КУНу

На світлинах: на батьківщині гетьмана, незабутні моменти

04
4 820102 210017

ОФІЦІЙНО

Заява Конгресу Українських Націоналістів

про поглиблення олігархізації України після Революції Гідності

Всі події в країні і вчинки тих, хто обтяжений владою та впливами, сьогодні слід аналізувати на тлі невинних жертв, покалічених тіл та зруйнованих хат. І, на жаль, далеко не всі з нас витримують це випробування. ***(«Не даймо сліпій ненависті запанувати над нами» із звернення Ініціативної групи «Першого грудня», 25 Лютого 2017 року)***

Однією із головних вимог Майдану Гідності була деолігархізація країни. Та на жаль, вкотре справдилося пророче від Отто фон Бісмарка: революції задумують романтики, здійснюють фанатики, а їхніми результатами користуються негідники. Тому:

1. Незнищенні творчі сили української нації, які, відродившись в горнилі Революції Гідності, зупинили воєнну агресію Росії, виловивши із кращих серед кращих добровольчий та волонтерський рухи, відбудовують руїну Збройних сил України, живлять розвиток громадянського суспільства, розвивають політичний, реформаторський та антикорупційний рухи, долаючи шалений спротив олігархату та підконтрольної йому корумпованої номенклатури.

2. Та незважаючи на певні успіхи громадянського суспільства в реформуванні держави, частина українських олігархів, «заприсягши на вірність» ідеалам Майдану, використовуючи маніпулятивні технології, а то й відвертий обман, знову захопили Верховну раду України, підпорядкували виконавчу та судову владу, намагаються через керівництво Національного агентства з запобігання корупції дискредитувати продуктивну практику е-декларування, саму ідею боротьби з корупцією.

3. Вони осідлали та продовжують використовувати корупційні схеми дерибану бюджету урядів Януковича-Азарова, тотального контролю над найприбутковішими галузями економіки для отримання додаткових надприбутків, напрацювали нові, як то торгівля і контрабанда з окупованими Росією територіями Донбасу та Криму, спекуляції на більш ніж трьохкратному падінні курсу гривні, рефінансування проблемних банків за відкати, псевдобанкрутство понад 80 українських банків і жодного російського, з дерибаном людських депозитів та виведенням коштів за кордон, зберіганням сотень тон готівки високопосадовцями, як прояв «високого національно-державницького патріотизму» та багато інших.

4. Значне зубожіння абсолютної більшості громадян не зупинило олігархічну владу перед спокусою залізти простим громадянам ще глибше у їхні кишені через необгрунтоване багаторазове підвищення цін на газ, електроенергію, тепло та комунальні послуги за умов відсутності конкуренції постачання товарів і послуг. Апогеєм цинізму стало нещодавнє рішення збирати додаткові кошти за підключення до газових мереж та їхнє використання.

5. Усвідомлюючи, що так нахабно грабуючи народ в умовах війни, коли на фронті щоденно вбивають і калічать наших воїнів та мирних громадян, олігархам важко буде зберегти свою владу в демократичний спосіб через вибори, вони, продовжуючи зачистку добровольчого руху, перейшли до знищення позапарламентських ідеологічних партій та антикорупційних громадських організацій, які можуть потіснити їхніх ставленників на майбутніх виборах. Тому Верховною Радою проголосовано зміни до законів України «Про політичні партії» та «Про запобігання корупції». Останній зобов'язав усіх антикорупціонерів та їхніх контрагентів, власників орендованих громадськими організаціями приміщень, друкарень, ба навіть прибиральниць, електриків та сантехніків, які працюють у них, подавати е-декларації на рівні з найвищими посадовими особами держави. Скажіть, хто після такого нововведення забажає офіційно працювати або продавати товари та надавати послуги антикорупційним громадським організаціям?

6. Щодо політичних партій – усіх членів місцевих організацій політичних партій, що набули статусу юридичної особи, зобов'язали під виглядом боротьби з політичною корупцією сплачувати внески особисто через банківські установи. А якщо у селі немає банківської установи, а найближчий банк у райцентрі? «Законодавча новела» – щоквартально подавати в Національне агентство з запобігання корупції повну фінансову звітність усіх місцевих організацій політичних партій – юридичних осіб через головні офіси – спрямована на винищення позапарламентських українських партій. І все б нічого – ми за боротьбу з корупцією. Але, як показав досвід збору фінансової звітності політичних партій – НАЗК зобов'язаний щоквартально прийняти від 100 до 200 тон паперу. Отже, платникам податків з легкої руки депутатів доведеться профінансувати будівництво сховища паперової звітності місткістю приблизно 5000 тон. Може, парламентарії сподівалися у цьому сховищі прилаштувати і свої тисячі тон готівки.

7. Законодавці так квапилися зачистити політичних конкурентів, що забули врегулювати сплату членських внесків місцевими організаціями, які не набули статусу юридичних осіб. Їх у політсилах України – 70-90%. Вони позбавлені законом можливості відкривати банківські рахунки, але мають такі ж права, що й місцеві організації політичних партій – юридичних осіб. Оскільки проблема сплати членських внесків та отримання внесків на підтримку місцевих організацій політичних партій – неюридичних осіб не врегульована Законом України «Про політичні партії», вони зобов'язані керуватися законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 року N 637.

Незважаючи на це, головний реалізатор державної антикорупційної політики, «особливо незалежний», призначений Кабінетом міністрів України – Національне агентство з питань запобігання корупції, з запалом береться до поборення політичної корупції. Закинувши перевірку законності набуття мільйонів і мільярдів депутатами, міністрами та іншими високопосадовцями, належної сплати ними податків (сьогодні Національне агентство перевіряє аж близько 50 е-декларацій високопосадовців із близько 150 000 поданих), успішно провалivши, ймовірно не без «допомоги» тих же високопосадовців другий етап е-декларування.

НАЗК розпочинає строчити протоколи про адміністративні правопорушення на позапарламентські партії. Та так поспішає «висококфахово» виконати політичне замовлення влади, що забуває вказати в адмінпротоколі назву закону, який порушили політичні партії, а також, що Національне агенство має на увазі саме Закон України, а не іншої держави. Відповідачу лише доводиться гадати: який закон порушено, та якої держави – Франції, Іспанії, чи, може, Російської Федерації? В Печерський районний суд міста Києва терміново передаються без рішення НАЗК, як колективного органу, що передбачено законом України «Про запобігання корупції», за підписом лише Голови НАЗК п. Наталії Корчак адмінпротоколи про адміністративні правопорушення партії Конгресу Українських Націоналістів, «Укроп» та ін. з вимогою конфіскувати не через банківські установи та не особисто внесені через банк членами партій членських внесків місцевих організацій – неюридичних осіб, що взагалі не врегульовано та не передбачено нині діючим законом України "Про політичні партії".

Зауважимо, що Конгрес Українських Націоналістів – фундатор відновлення новітньої Української держави, що був створений Організацією Українських Націоналістів, яка за 50 років до створення Конгресу організувала та очолювала Українську Повстанську Армію.

У випадку з Конгресом нещодавно відбулася детективна історія з ознаками організованої кримінальної змови посадових осіб НАЗК та судді Печерського районного суду міста Києва Тарасюк К.Є. Засідання судового розгляду двічі переносилося суддею: з 22 на 24 березня 2017 р., через необхідність залучення відповідачем адвоката, та з 24 на 31 березня 2017 року, через хворобу відповідача. Про останнє рішення судді про перенесення судового засідання на останній день березня повідомила відповідача помічник судді. Відповідачем за вимогою помічника судді була написана розписка про те, що він повідомлений про час та місце розгляду судової справи 31 березня 2017 р. Однак з'явившись в належний час у Печерський суд, відповідача та його адвоката повідомили, що суддя Тарасюк К.Є. винесла рішення Іменем України чи то 22, чи то 24 березня без судового розгляду. Відповідач та його адвокат також виявили, що рішення судді щодо перенесення початку розгляду справи на 31 березня та згадувана розписка зникли із судової справи.

Що змусило суддю в кращих традиціях кримінальної епохи Януковича-Портнова прийняти неправосудне рішення, наважившись на дії, що носять ознаки службового підроблення (ст. 366 КК України), інші грубі порушення чинного законодавства? А все дуже просто. Адже саме Національне агентство зобов'язане перевіряти доброчесність е-декларації судді та в разі виявлення порушень отримувити пояснення від декларанта, а в разі виявлення ознак кримінального правопорушення е-декларантом, передавати відповідні матеріли в Антикорупційну прокуратуру, НАБУ, інші правоохоронні органи. Тому просимо вважати нашу Заяву-звернення також заявою про вчинення злочину, вчиненого за попередньою змовою групою осіб.

Один із лідерів та моральних авторитетів України, співзасновник Ініціативної групи «Першого грудня», кардинал Любомир Гузар стверджує, що раба можна купити, а вільну, свободну людину – лише вбити. Певно, наші корумповані олігархо-можновладці забули, що Бог подарував високодуховним та свободолюбним українцям чорнозем. І допоки матимемо окрасць хліба та ковток джерельної води – нас не поставити на коліна, не перетворити, перефразовуючи геніального Івана Франка, у облудливо покірних рабів, усякому, хто зрадою й розбоєм скувати хоче нас, бо заприсяг на вірність. Українці завжди були, є і будуть вільними людьми, бо Бог, Свобода та Гідність для нас найвищі цінності поза межами Життя і Смерті.

Слава Україні! Героям Слава!

Провід Конгресу Українських Націоналістів
(Рішення від 07.04.2017 р.)
За дорученням Проводу Голова Проводу
Конгресу Українських Націоналістів
Степан БРАЦЮНЬ

ВТРАТА

Відійшов у засвіти Олександр Грицаюк

24 березня 2017 року, на 58-му році життя, раптово і передчасно відійшов у засвіти Голова районної Гуляйпільської організації Конгресу Українських Націоналістів, палкий патріот рідної землі, націоналіст, добра, працьовита і чесна людина, щирий друг Олександр Євгенович Грицаюк.

10 квітня йому б виповнилося 58. Не дожив. Безжальна хвороба (інфаркт) раптово забрала його у родини та друзів.

Все своє життя друг Олександр чесно жив і трудився на Запоріжжі, в місті Гуляйполі, на землі козацької слави. Як приватний підприємець, організував та запустив майстерню по заточуванню інструменту, захоплювався і виготовленням старовинної козацької зброї. Разом з дружиною Марією виховали двох дітей – доньку та сина, раділи онукам.

Трохи більше року тому, 27 березня 2016 року, він написав на своїй сторінці в соцмережі: «Сьогодні моєму внукові виповнилося 18 років. Хай щастить у житті та Бог дає здоров'я! Я ним пишаюся, він виріс справжнім патріотом своєї держави. Якщо моє покоління не встигне навести в Україні лад, хоча я вірю, що ще два-три роки і Україна почне процвітати, і стане однією з найвпливовіших і найбагатших країн світу, то молоде покоління, такі хлопці та дівчата, як мій внук, – змінять нашу неньку-Україну. Слава Україні!»

Поважаний господар, щирий патріот, подвижник у громадських справах і добрий сім'янин та щирий друг – таким він залишиться у пам'яті людей, які його знали, шанували та у великій скорботі проводжали в останню дорогу.

Висловлюємо щирі співчуття друзям та родині покійного і молимо Всевишнього, аби оселив його душу там, де праведні спочивають…

Вічная пам'ять…

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(097) 371-12-71
Дніпро	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кам'янське	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Кропивницький	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Максимович Олег	(050)-132-00-42
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Роговський Дмитро	(063) 790-15-37
Полтава	Сороковий Віталій	(095) 315-73-10
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

 ВАКХАНАЛІЯ БЕЗЗАКОННЯ

ЯК (НЕ) ЗАПОБІГАТИ КОРУПЦІЇ. З ДОПОМОГОЮ СУДУ

«УЗАКОНЕНЕ» ОБДИРАННЯ НАРОДУ?

На новопостале Агентство (НАЗК) держава поклала дуже затребувану суспільством місію – запобігати корупції, тобто попереджувати її ще на етапі можливого здійснення. Що власне передбачено в самій його назві – Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). Працівникам Агентства призначили солідні посадові оклади, крім них, доплати за особливо відповідальну працю – декому аж до 100 відсотків від окладу, плюс преміальні – без обмежень. Оскільки, як скоро з ясувалося, кадри НАЗК почуттям міри та скромністю обтяжені не були, то без зайвих вагань скористалися необмеженими фінансовими преференціями й взялися винагороджувати себе до непристойності дивовижними преміальними – в розмірі 200–400 відсотків від окладу. В результаті голова НАЗК Наталія Корчак, у такий, явно корупційний спосіб, одержала місячну платню в сумі 400 тисяч гривень. За які заслуги? «За роботу!» – відчеканила нардепам очільниця НАЗК, і так сміливо, що навіть далекі від аскетизму обранці народу отетеріли від її зухвалості, а дехто з них навіть зажадав її звільнення. Втім, дуже скоро пригадали собі, що пані більш ніж недоторканна, оскільки поважна конкурсна комісія визнала її найпридатнішою серед претендентів на посаду голови НАЗК. Тож після призначення впродовж двох років керівний портфель в неї ніхто не забере, – хай би вона хоч щодня демонструвала неспроможність запобігати отій самій корупції та спустошувала казну непомірними апетитами щодо поліпшення свого добробуту на тлі тотального зубожіння громадян.

А тим часом громадян у нашій країні дедалі меншає внаслідок дочасного вимирання. Скоро, жартують невиправні веселуни, в Україні відпаде потреба в Пенсійному фонді: нікому буде виплачувати пенсії, помремо скоріше, ніж їх призначать, ото буде радість для правителів. Якщо, на зло їм, хтось все-таки втримається на цьому світі, виживе та ще й пащекуватиме проти влади в статусі якогось там депутата селищної ради чи сільського голови, того під мікроскопом вивчатиме НАЗК як потенційного корупціонера: чи, бува, не приховав від декларування 1000 гривень у закапелку собі на похорон? Далі – суд і «принциповий» вирок у сто неоподаткованих мінімумів із конфіскацією прихованої тисячі. Аякже! Суддівська «принциповість» щодо незахищених верств населення у нас різко зростає напередодні судової реформи.

Саме зараз судді Конституційного суду домагаються собі зарплатні не менше 400 тисяч гривень, мовляв, їхні колеги на Заході ще більше одержують. Насправді, в європейських заможних країнах «колегам» наших суддів платять в середньому від 1,5 тисячі до 3,5 тисячі євро (45–100 тисяч гривень). А обкрадені та обдурені всіма гілками влади платники податків найбіднішої європейської держави мають платити суддям КСУ не менше п'ятнадцяти тисяч євро на підставі дикої мотивації, яка безсоромно озвучується, в тому числі парламентаріями, – начебто при такій зарплаті – в 15 тис. євро ці судді не братимуть хабарів! Братимуть! І не тільки з мільярдерів. Чиновник, котрий, наплювавши на співвітчизників, які часто живуть впроголодь, вимагає для себе в сто разів більшу зарплатню, ніж її одержує лікар, та ще й службову квартиру на додачу, ніколи не стане безкомпромісним і жертовним, для нього благородство – це вигадка «старосвітських» інтелігентів, а громадяни – це тля, істоти, яких він грабує «на законній підставі» своєю зарплатою.

Невже хтось наївний справді думає, що, наплодивши в країні силу силенну різномастних антикорупційних формувань, на утримання яких знадобляться мільярди, ті дійсно переслідуватимуть скоробагатьків з мільйонними (мільярдними) статками в офшорах, а не влаштують полювання на дрібних і середніх підприємців, або, приміром, на депутатів периферійного масштабу? Або на директорів шкіл разом з головними лікарями. Чи не тому останніх – головних наповнювачів казни – хай і не мільйонними сумами, внесли в оте саме електронне декларування, з яким все ще не може дати собі раду НАЗК? Мало того, днями озвучено вже цілком дику ідею – електронне декларування своїх статків обов'язкове для всіх громадян України, інакше – два роки тюрми. Чого не зробиш задля тотального зменшення пенсіонерів.

ІМІТАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ «ЗВЕРШЕНЬ»

І все ж громадяни, ознайомившись із е-деклараціями і дізнавшись про неймовірне зростання статків деяких осіб упродовж їх півторарічного перебування при владі, стали чекати від НАЗК правди про джерела їх збагачення. Та годі вам, люди добрі! Для керівництва Агентства мільйонні набутки скоробагатьків стали лише аргументом для задоволення власних непомірних фінансових апетитів: вам можна, а нам – ні?! Та щоб заробити собі ще один сякий-такий «аргумент» для «екстра-премій», годилося б і казну поповнити. Ну, до олігархів і їхніх структур в НАЗК руки короткі. Тож взялися шукати потенційних «корупціонерів» у політичних партіях, завбачливо обминаючи олігархічні партії або співпрацюючи з ними в умовах глибокої конспірації. Шукали і знайшли.

Нещодавно, за поданням НАЗК, Печерський районний суд Києва начебто (слово вжито невипадково) розглядав справу супроти лідера Конгресу Українських Націоналістів, інкримінуючи йому «порушення встановленого Законом порядку отримання внесків на підтримку зазначеної політичної партії протягом Ш кварталу 2016 року на суму 101 651,56 грн.». Про кримінал, звісно, не йшлося. Суму внесків і прізвища тих, які їх сплачували, зазначено в звіті КУНу в НАЗК (як і те, на що їх витрачено). Але диявол ховається в дрібницях. Як встановила НАЗК, «суми внесків на підтримку політичної партії, відображені у звіті, були здійснені у готівковій формі, а не через банківські операції…» Замість того, щоб детально роз'яснити нюанси внесених доповнень до Закону про політичні партії, НАЗК, яка, схоже, була зацікавлена в їх порушеннях, вирішила такою марудною справою себе не обтяжувати, а чатувати на можливий недогляд, у нашому випадку – прогнозований. Адже серед членів КУНу – чимало ветеранів національно-визвольних змагань, поважний вік яких дещо ускладнює сплату членських внесків через банки (добрався по бездоріжжю до району, шукав, добре, якщо знайшов, потрібний банк, перерахував внески і квитанцію поніс у партійний офіс – якщо він є). Крім того, міські та районні організації Конгресу, які зареєстровані, але не є юридичними особами, не мають банківських рахунків, Тож членські внески конгресівці здавали відповідальному за їх збір, а той передавав зібрані кошти в головну касу Конгресу, де вони оприбутковувалися. Так було завжди, включно з третім кварталом минулого року. Адже жодним законом місцевим організаціям політичних партій, які не набули статусу юридичної особи, не заборонено отримувати внески на свій розвиток і на свій розсуд користуватися ними.

Мабуть, такі аргументи міг би висловити голова партії працівникові НАЗК, якби той, складаючи протокол про адміністративне правопорушення, не знехтував затвердженим рішенням НАЗК №5 від 9.06.2016 року «Порядок оформлення протоколів про адміністративні правопорушення та внесення приписів НАЗК», у пункті 7 якого зазначено, що особа, яка складає протокол, буде зобов'язана пояснити йому права, передбачені відповідними статтями Конституції України, зокрема, її стаття 59 «Кожен має право на правову допомогу». Та виглядає на те, що в погоні за «досягненнями», яких НАЗК ще жодного разу не продемонструвала, реальну роботу по запобіганню корупції було підмінено банальним здирництвом, щоб у такий спосіб хоч якось компенсувати дерибан казни внаслідок непомірних фінансових винагород, які керівники Агентства щедро собі сплачували. Тож сяк-так підтасувавши документи, понесли їх до суду – аби їхні антикорупційні «подвиги» були зафіксовані «іменем України».

ФАЛЬСИФІКАТ СУДДІВСЬКОГО РОЗЛИВУ

Печерський суд терміново «призначив» винного і покарав його штрафом у розмірі 100 неоподаткованих мінімумів, ще й конфіскацією внесків на підтримку політичної партії в сумі 101 651, 56 грн. При цьому продемонстрував цинічне правове нехлюйство, настільки не вникаючи в суть справи, що цілком проігнорував той факт, що фінансові питання в цілому й отримання внесків політичної партії зокрема, взагалі не належать до компетенції Голови КУНу. Службові обов'язки лідера Конгресу визначені її Статутом, за яким обов'язки, пов'язані з фінансовими питаннями, покладені на постійно діючий виконавчий орган Головного проводу Конгресу – його Секретаріат. Голова Секретаріату наділений правом підпису, здійснює всі банківські операції з фінансами партії.

Подиву гідне видовище, яке відбувалося протягом останньої декади березня цього року в Печерському районному суді, ігнорувати не можна. Заплющивши очі на вчинене НАЗК підтасування документів, після якого датою звідомлення Агентства про правопорушення замість сьомого листопада 2016 року стало 27 грудня, а відтак термін його розгляду продовжився аж до 27 березня 2017-го, Печерський суд призначив своє засідання на 22 березня. Відповідач, знайомлячись із змістом того, що називалося «матеріалами справи», був, м'яко кажучи, вражений і деякими невідомими йому так званими документами, і відсутністю тих, без яких розгляд справи втрачав сенс. Схоже, і НАЗК, і суддя Печерського суду сподівалися, що призначений ними відповідач в юридичні моменти не вникатиме. Так, під час підготовки Протоколу про адміністративне порушення він мав би затверджуватися рішенням НАЗК про спрямування його до суду. І хоча такого рішення НАЗК в матеріалах справи не було, суддя К.Тарасюк прийняла Протокол до розгляду. Оскільки все виглядало на те, що позивач готовий склепати який завгодно фальсифікат, а суддя – його «не помітити», відповідач вирішив якнайглибше вникнути в інкримінований йому «склад злочину» і попросив перенести розгляд справи. Суддя перенесла засідання на 24 березня.

Навіть гіпертонічна криза і лікарський припис суворого режиму не зупинили відповідача 24 березня особисто принести лікарняний лист, мабуть, на той випадок, якщо в перенесенні засідання через хворобу буде відмовлено. Але розгляд справи суддя перенесла на 31 березня без усяких ускладнень. Тож відповідач поставив свій підпис у розписці, сфотографував її і…

31 березня, о 8.30, разом із адвокатом і свідками, відповідач зголосився до помічника судді, і та звеліла чекати виклику до кабінету судді. Але за 30 хвилин вона повідомила неймовірне, мовляв, судове засідання у вашій справі відбулося ще 22 березня, оскільки спливав термін її розгляду. Заочно покараний відповідач, якому так і не пощастило побачити суддю, котра позбавила його права на участь у слуханні справи всупереч ч.3 ст.6 КАСУ, в якій зазначено: «Ніхто не може бути позбавлений права на участь у розгляді своєї справи в адміністративному суді будь-якої інстанції», став вимагати, щоб йому негайно показали рішення суду. Та, схоже, фальсифікат ще не склепали, може, визначалися з датою «слухання». Тож помічник судді запропонувала зайти через дві години. Коли нарешті постанову вручили, з'ясувалося, що датовано її не 22-им, а 24 березня, тобто тим днем, коли голові партії в приміщенні Печерського суду вручили повідомлення про перенесення засідання на 31 березня. Щоправда, розписки (яку він, підписавши, сфотографував) про перенесення засідання в справі вже не було, її, гадаю, ліквідували, як злісний КМ. УтІм, не було ні протоколу судового засідання, ні електронного носія технічного запису.

В постанові суду, до речі, зазначено, що в судовому засіданні брала участь представник НАЗК, так би мовити, при потребі – головний свідок того, що «справу слухали». А якщо так, то виходить, що до незаконного рішення суду причетні дві особи, така собі змова двох зацікавлених сторін – альянс НАЗК із судами, в яких начебто гряде реформа. Цілком очевидно, що в «справі» нема складу адміністративного порушення, окрім того, що голова партії взагалі не є суб'єктом відповідальності, до якої його притягнули. Внески на підтримку партії ніхто не привласнював і не приховував. А справжня мотивація такого (злочинного?) вердикту суду має два аспекти: політичний і юридичний.

АПЕЛЮЄМО ДО НАРОДУ

Про політичний ми тут практично не згадували, оскільки він – на поверхні. Конгрес Українських Націоналістів – політична партія, яка сповідує ідеали свободи, як найвищу цінність цивілізації, для переважної більшості членства якої незалежність Української держави важить більше, ніж власне життя. Це партія, яка називає два найважливіших завдання української влади: створення високих стандартів життя для забезпечення здоров я та довголіття наших громадян і розбудова найпотужнішого, надсучасного оборонного комплексу країни, спроможного знищити найлютішого ворога, який посягне на нашу землю. При цьому маємо покладатися тільки на власні сили і бути настільки єдиним народом, що його не зумів би ніхто ні розсварити, ні роз єднати. Конгрес, як ідеологічну партію, знищували спецслужби і провокатори від початку його заснування, коли ще його лідером була Слава Стецько. Тоді вистояли. КУН був першою і чи не єдиною партією, що запропонувала ще 1995 року проект Конституції України, чимало положень якої ввійшли 1996 року до Основного Закону. КУН прагнув будувати квітучу державу заможних громадян високої культури та інтелекту. Цьому сприяла мережа створених ним громадських, просвітницьких організацій. А згодом появились партії, що були фінансово-політичними проектами, продажня верхівка яких торгувала у ВР голосами своїх фракцій, купувала голоси виборців, продавала все, за що могли дати гроші, навіть державу… Так високі ідеали, честь і гідність не могли конкурувати з поступово поглинаючим суспільство духовним манкуртством і поки що не здолали його. Разом із країною Конгрес пережив найважчі в її новітній історії часи і знає, що має обов'язок повернутися на авансцену політико-державного життя, як би не було складно – він це зробить…

…Того ж дня голові Печерського районного суду подано скаргу з вимогою провести службове розслідування, а також відповідну заяву – до Апеляційного суду м.Києва.

Тим часом переконане в абсолютній вседозволеності НАЗК оповіщає суспільство про своє «досягнення» на ниві антикорупції: хоча рішення Печерського суду не набрало сили і щодо нього була подана апеляція, впродовж кількох днів деякі телеканали «рядком і голосом» повідомляють про «вердикт суду» для КУНу. Злочинний вердикт, до речі.

…Ми не можемо залишатися заручниками вакханалії беззаконня. Не маємо права дозволити, щоб прикуплена високою зарплатнею і наділена необмеженою владою каста впивалася своєю безкарністю та розкошами на тлі всенародного зубожіння і беззахисності.

Марія БАЗЕЛЮК

НА ПУЛЬСІ

ТРАВНЕВИЙ ДЗВІН

Травень – мабуть, найчарівніший місяць року, адже природа, пробудившись від зимового сну, свіжо буяє, додає нових сил і звеселяє серця, сповнює їх новою надією та бажанням жити й творити. Знаменно, що саме у травні український народ віддавна щоденними молебенами вшановує Божу Матір, котру вважає своєю небесною покровителькою, найкращою опікункою й помічницею у важких хвилинах життя.

І дуже суттєво й символічно, що в травні маємо чудове свято – День Матері, нашої земної життєдательки і покровительки. Це свято для кожної людини, адже кожен має, чи мав свою матір. Тож у це величаво-значиме свято повсюдно мають лунати радісні й щирі слова любові і вдячності найдорожчій людині, котрій завдячуємо своє життя. Треба, щоб серця всіх широко відкрилися для матерів, щоб разом із квітами, віршами, піснями вихлюпнулася хвиля любові і вдячності.

Мати – це найвищий титул і найважливіша посада. Адже це та, що творить життя, що в самопожертві віддасть своїй дитині все – не жаліючи ні сил, ні здоров'я. Тож у Свято Матері бажаємо всім матерям міцного здоров'я і щирої вдячності й любові від своїх дітей. А також – гідного пошанування матерів державою і всім суспільством. Пам'ятаймо, що саме від матері найбільше залежить, якою людиною виросте її дитина, яке суспільство творитиме.

Збагнімо глибоку суть Свята Матері!

У День Матері ми маємо вшановувати не лише тих, хто дав нам життя, а також тих, хто своєю любов'ю, турботою зігріває нас, хто доповнює або заміняє материнські старання щодо нас. Несімо свою любов до бабусь, до наших усиновителів, до нянь, вихователів, учителів, наставників – до всіх, хто випромінює із своїх сердець материнську любов!

І нехай з любові й шани до них проростає любов до рідної землі, до Вітчизни.

У День Матері маємо згадати і тих жінок, котрі посвятили своє життя самовідданому служінню Вітчизні, які свій невичерпний запас материнської любові віддали рідній землі і рідному народові. Такі жінки в силу трагічних історичних обставин не стали фізичними матерями, їхні молодість і здоров'я залишилися в совєтських гулагах та спецпоселеннях. Вони, керовані любов'ю до всього українського люду, жертвували своїм особистим щастям, ризикували життям, всі свої діла і помисли підпорядкували всепоглинаючій любові до України. Таких жінок називаємо Духовними Матерями українства і з пошаною схиляємо перед ними голови у День Матері. Прагнемо зберегти, продовжити традиції українського щирого, дієвого патріотизму.

А історичний календар травня велить нам згадати славних українок, пов'язаних своїми датами з цим місяцем.

5 травня 1828 року народилася українська письменниця Ганна Барвінок (Олександра Білозерська).

5 травня 1907 року народилася письменниця Ірина Вільде (Дарина Дмитрівна Полотнюк).

14 травня 1920 року народилася видатна патріотка й політична діячка, лідер ОУН, депутат України Слава Стецько.

30 травня 1872 року народилася педагог і громадська діячка Костянтина Малицька, яка творила як поетеса під псевдонімом Віра Лебедова.

Також у травні, а саме 21 травня 1991 року, відійшла у вічність чудова українка, мистецтвознавець, член ОУН в 1930-х роках, політв'язень совєтських таборів Віра Свєнціцька.

Коли ж думаємо про відхід із земного життя видатних українців, то в травні маємо багато таких річниць.

2 травня 1947 року помер відомий історик, професор Мирон Кордуба.

3 травня 1924 року був замордований більшовиками у в'язниці проповідник української національної ідеї і політичний діяч Микола Міхновський.

6 травня 1910 року помер Борис Грінченко, поет, критик, перекладач, автор словника української мови.

8 травня 1984 року помер видатний письменник, критик. довголітній в'язень совєтської системи Борис Антоненко-Давидович.

13 травня 1933 року вчинив самогубство, як протест проти погрому української культури, письменник Микола Хвильовий.

20 травня 1967 р. помер визначний педагог і письменник Григорій Ващенко.

16 травня 1944 року загинув ідеолог ОУН Іван Габрусевич.

23. травня 1938 року від рук комуністичного терориста загинув голова УВО-ОУН полковник Євген Коновалець.

25 травня 1926 року комуністичним агентом Шварцбартом був застрелений у Парижі отаман військ Української Народної Республіки і голова Директорії УНР Симон Петлюра.

26 травня 1944 року загинув Михайло Полідович, редактор журналу «Ідея і Чин».

28 травня помер наш великий Каменяр – Іван Франко.

Так у травні відійшли у вічність душі таких видатних українців. Їх маємо пам'ятати, їхні славні діла продовжувати!

Проте травень і дарував нам видатних осіб, таких, як відомий український адвокат і письменник Андрій Чайковський, який народився 15 травня 1857 року, історик Микола Костомаров, народжений 16 травня 1817 року, та видатний скульптор і живописець Олександр Архипенко, народжений 30 травня 1887 року.

Традицію вдячної пам'яті про славних синів України чудово було засвідчено у 1861 році, коли українці добре сповнили заповіт нашого Кобзаря. 8 травня домовина поета була викопана з Смоленського кладовища в Санкт-Петербурзі, перенесена через увесь Петербург до Московського вокзалу і залізницею потрапила до Москви.

Довгим був шлях Шевченка до Києва. У Києві з Тарасом побожно прощалися студенти, поети, багато киян. Далі на пароплаві «Кременчук» прах Шевченка потрапив до Канева, дві доби домовина знаходилась в Успенському соборі, а 22 травня було відслужено в церкві панахиду, і прах віднесли на Чернечу гору, де врочисто поховали.

Майже весь травень тривало віддання шани Тарасові Шевченку, а ми повинні вшановувати його пам'ять як у травні, так і повсякчас. У наш час є вельми доречними слова визначного літературного критика, публіциста й політичного діяча Дмитра Донцова: «Про Шевченка треба нині не на святах промовляти, а кричати на вуличних перехрестях. Щоб, як дзвін тривоги, калатало його слово! Ніколи бо не був він такий актуальний, як у наш час. Ніколи не було між нами стільки поглухлих, стільки сліпих».

Отож, нехай травневий дзвін звучить Шевченковими закликами й заповітами!

Відгукнімося на заклики Шевченка, на крик душі України так, як це зробили львів'яни з нагоди ще однієї незабутньої події травня. 22 травня 1979 року мешканці Львівщини й гості-патріоти з інших областей України за поривом сердець велелюдно зібралися на похорон яскравого музичного метеора, що згас передчасно, – Володимира Івасюка. Не знали достеменно дати його смерті та її обставин, але знали, що це був український геній, якому обірвали життя українонененависники. Не зупинила тоді людей небезпека, що йшла від радянської міліції й кагебешників, йшли з любові до Івасюка, з любові до України.

Тож нехай і сьогодні не лякають нас, не спиняють антиукраїнські сили, яких, на жаль, стільки розплодилося на нашій землі.

Отож, у цей весняний час Львівська Ліга Українських Жінок бажає, щоб почалася весна в суспільному мисленні, щоб пробудилося в усіх розуміння визначної ролі Матері у суспільному розвитку. Нехай настане весна для української матері, нехай животворний потенціал, даний Матері самим Господом Богом, оживе й розквітне на благо України!

Нехай матері українські сповняться стремлінням дбати не лише про своїх дітей і рідних, але й про благо всієї України. А наснагу для цього варто черпати у пам'яті про славних наших попередників, зокрема, про тих, кого нагадує нам «травневий дзвін».

І хай Мати Божа, котра в травні особливо близька до нас, поможе нам своєю благодаттю, нехай випросить у Бога довгоочікуваного миру для України!

ТОЧКА ЗОРУ

МОРАЛЬ, ЯК ГОЛОВНА ПОТРЕБА

Зараз про негаразди сьогодення, про вади сучасного суспільства не говорять хіба що абсолютно ліниві й байдужі. Усюди, на різних рівнях – від державного й науково-філософського і до побутово-повсякденного – чуємо про різноманітні проблеми та кризи. Чуємо про кризи політичні й економічні, кризи тотальні й місцеві, кризи сезонні й постійні…

А як боремося з корупцією! Чого тільки не творимо для цієї боротьби?! А вона, ця незнищенна корупція, процвітає, і часто – серед найбільш галасливих борців з тією корупцією…

Причина ж усіх суспільних негараздів – одна-єдина, це наслідок лише однієї-єдиної кризи – кризи людської моралі. Із кризи моралі випливає все: обмани, шахрайства, розкрадання, корупція, затримування платні, пограбування, вбивства й насильства… Втрата моральних засад призводить до всіх цих явищ.

У чому ж причина того, що занепадає мораль людства? Відповідь одна – у відході людей від Бога, у занедбанні, недотриманні таких, здавалося б, простих Божих Заповідей.

Коли б кожен громадянин дотримувався таких простих і гуманних заповідей, даних нам Всесвітнім Творцем, як «не убий», «не свідчи ложно», «не посягай на чужу власність», «не затримуй платні», «не шахруй», «люби ближнього свого, як себе самого», – яким ідеальним стало би людське суспільство! Не дотримуються, нехтують, вважають Божі Заповіді чимось застарілим, утопічним… А чому? Та тому, що не знають вчення про Бога та його закони. Вчення про основну суть людського існування трактують як якийсь міф.

Люди віддалились від Бога, бо їх позбавили знання про Нього і Його закони, а, віддалившись і не знаючи, що Боже вчення – це основа основ, не вивчають його. Коло замкнулося! Суспільство, мов сліпе кошеня, борсається в темноті – і все нарікає, все дивується, чому так зле діється в цьому світі.

Споконвіків багатьом сильним світу цього не вигідні були знання людини про Божі заповіти, тож сприяли запереченню їх істинності, затушовували, заперечували сам факт існування Всесвітнього Творця, Вищого Розуму – Бога. Особливо старалася задля цього найбільш злочинна система – комуністична. Скільком поколінням втовкмачували, що Бога не існує! Невпинно, на всіх рівнях, всіма державними засобами твердили населенню, що релігія – це опіум народу. А тих, хто не піддавався тому войовничому атеїзму, ще й жорстоко карали.

І в результаті ми маємо вже кілька поколінь релігійно неграмотного суспільства.

Найгірше, що обділеними знаннями про Бога є і ті, хто керує державою, хто пише закони. От і «маємо те, що маємо»! Сучасні депутати й можновладці посилаються на Конституцію України та свободу світогляду, але не задумуються, що кожен має право на знання – на всі знання, в тому числі й знання про Бога.

Тепер соромливо твердять, що мати знання про Бога – це справа особиста, справа власного світогляду. Так чому ж не лишають людині думати, що земля плоска, а не кругла? Чому вчать, що крутиться вона навколо сонця, а не навпаки? Адже наш власний світогляд без знань підказував би саме такі висновки. Чому вважається, що знати закони природи необхідно, а знати про існування їхнього Творця – це справа особиста? Чому нас вчать вірити, що тіла складаються з атомів, які в свою чергу розщеплюються на дрібніші часточки, хоч ніхто з нас цього не бачить, а Бога не мусимо знати, бо, мовляв, не бачимо його?..

Все це – темнота людського розуму, яка вигідна багатьом, хто свідомо не хоче дотримуватися Божих законів, кому вони заважають творити нечисті діла.

Однак, існують глибокі знання й наукові докази про реальне існування Бога і позбавляти людину цих знань – є злочином, найбільшим гріхом.

Тож закликаю всіх посадових людей подолати свою релігійну неграмотність, пройти хоч найкоротший курс Божого Вчення та подбати, щоб усі українці, від малого до старого, не були обділені знаннями про Бога. Лише маючи відповідні знання, людина зможе вирішувати, чи довіряти їм і чи послуговуватися ними у своєму житті.

Варто би організувати релігійний всеобуч для всіх посадових осіб, а насамперед – для працівників освіти. Переконавшись у реальному існуванні Всевишнього Творця усього живого й неживого та усвідомивши необхідність дотримуватися Божих заповідей, не одна людина перегляне свої духовні цінності, збагне справжню суть свого існування та по-новому оцінить свої дії, прагнення й ідеали. Вчення про Бога – теологія – дає відповідь на всі запитання, які споконвіків хвилюють людину, має переконливі докази існування Бога та вказує єдино правильний шлях для всіх людей, не залежно від релігійних конфесій. Але треба це вивчати і знати! Починати слід від дитинства і продовжувати до вершини освіти кожного індивіда. На кожному ступені розвитку людини релігія є найкращим дороговказом у житті.

Справа повернення людства до Бога повинна бути державною справою кожної країни і здійснюватися відповідно до традицій кожного краю. Україні й українському народові слід пам'ятати, що тисячу літ тому великий князь Володимир охрестив Київську Русь, віддав наш народ під опіку Господа Бога та вказав шлях життя згідно з Христовим вченням. Не гоже людині, яка вважає себе порядною, зраджувати цій традиції, не варто котитися у своєму розвитку назад до дикунства й бездуховності. Згадаймо, як благодатно розвивалася Русь після охрещення, не впадаймо знов у безпам'ятство!

І не потрібно оправдувати свою бездуховність, породжену атеїзмом та злими нахилами людини, наявністю в нашій державі різних віросповідань. Наша демократичність і вроджена толерантність українського народу не завадже нікому дотримуватися традиційних для кожного віросповідань, та все ж усі ми мусимо пам'ятати, що ми – нащадки Київської Русі та її великого князя Володимира і зобов'язані бути вірними християнській традиції, щоб нас оминала доля зрадників і відступників. Лише тоді, коли більшість нас навчиться жити згідно з Божими заповідями, можемо сподіватися на щасливу долю на землі та гідний звіт про прожите життя у вічності.

Сторінку підготувала
Лідія КУПЧИК,
голова Львівського міського осередку
Всеукраїнської Ліги Українських Жінок
м.Львів

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА

ЧИ ВАРТО ТОЛЕРУВАТИ СЕПАРАТИСТІВ У НАШОМУ ТИЛУ?

(Або роздуми про те, як у воюючій країні захистити її захисників)

Це сталося на початку року в Котовську Одеської області. Декілька чоловік по-звірячому побили бійця батальйону ОУН Олександра Ярошенка. Про це сам потерпілий з символічним позивним «Янгол» написав так:

«Хочу вибачитися перед усіма, хто запросив мене на Новий рік. Не цього разу. Лежу вдома: обличчя – суцільна рана, побита голова, тіло – синець. Вчора з приятелем сиділи в кафе, пили вино. Поряд святкували місцеві «сепари». Винуватець торжества підійшов до мене і почав вимагати: «Не псуй своїм виглядом мені свято!» Ми з приятелем вирішили піти, не сприяти ескалації конфлікту. Але «сепарам» цього було мало, вони вибігли на вулицю і накинулися на мене зі словами: «бандеровец, вон отсюда!» Відбивався, як міг, але проти натовпу в 20 нелюдів шансів у мене не було. В бійці брали участь усі, навіть жінки. Одне радує: дуже добре запам'ятав кожного, хто махав руками і ногами у мій бік. Хлопці, які зараз тримають у руках зброю на Сході, нам треба визначатися. Яку Україну ми захищаємо? Може, справжня війна зовсім не на Сході? Може, спочатку тил треба зачистити від сепаратистів, інакше ми ніколи не переможемо».

Справді, ситуація на Південному Сході у багатьох викликає тривогу. В травні минулого року в Березанському районі Одеської області ветеранові, який зайшов до кафе зі словами: «Слава Україні!», присутні відповіли… переломом щелепи. В серпні правоохоронці підібрали викинутого з поїзда бійця АТО Олександра Ковальова з Тернополя. Демобілізований боєць 30-ї бригади був непритомним, речі його лишилися в поїзді Запоріжжя-Маріуполь. Припустимо, в першому випадку все можна списати на «занадто радикальне» гасло колишнього АТОвця. Може, й не варто так вітатися на Одещині, традиційно проросійському регіоні. Що відбулося в поїзді Запоріжжя-Маріуполь – теж точно не встановлено; принаймні, про це нема інформації в інтернеті. Зате в інших випадках ясності більше. Скажімо, ввечері 10 грудня 2016 року на трасі Москва-Сімферополь п'яна компанія побила 53-річного ветерана АТО і його супутників. Били так, що захисник України потрапив до реанімації. Що цікаво – з компанією був і працівник Мелітопольського відділу поліції. Вже цього факту достатньо для більш глибокого вивчення конфлікту журналістами. Тільки, звісно, не на Мелітопольському рівні, а на всеукраїнському.

* * *

Ну, добре, припустимо, південь Запорізької області – це також сепаратистський регіон, як і Одещина. І тут захищати АТОвців складніше (хоча мусимо, адже ризикують усі однаково!) Прикметно те, що сепаратисти однаково добре себе почувають не лише на Півдні, але і в центральній Україні!

Ось конкретний факт: Дмитро, боєць одного з підрозділів Збройних сил України, в ніч на 26 червня йшов вулицею свого міста Горішні Плавні – перейменованого нещодавно Комсомольська Полтавської області. Він проводжав сестру додому. Компанія з чотирьох чоловіків та п'ятьох жінок розпочала з ним суперечку, яка переросла в бійку, після якої Дмитро потрапив до лікарні з важким струсом мозку. За словами волонтерки Ксенії Бикової нападники були нетверезими, на відміну від Дмитра, який не п'є. І вони кинулися його лупцювати після того, як дізналися, що хлопець брав участь бойових діях на Донбасі у складі ЗСУ. Після цього нашого захисника почали бити ногами, навіть душити… Волонтерка пояснила подібну жорстокість тим, що полтавські Горішні Плавні це також… (увага!) сепаратистський регіон. І дехто з місцевих сподівається, що незабаром відбудеться зміна влади, повернуться ті, хто керував регіоном при Януковичі. Ну, при такому ставленні до тих, хто не шкодуючи свого життя захищає всіх нас (в тому числі й нинішню владу) від російських окупантів – «колишні» дійсно можуть повернутися. Якщо вже й Полтавщину почали відносити до «сепаратистських регіонів»… А де ж тоді в Україні регіони не сепаратистські?

* * *

Як тут не згадати слова талановитого журналіста-кримчанина Ігоря Лосєва: «Де ще у світовій історії можна знайти країну, яка під час війни дозволяла б п'ятій колоні ворога діяти так нахабно і безкарно?» Справді, де? Сепаратисти ненавидять не лише бійців АТО, але й волонтерів. Так, у Василівці Запорізької області 19 серпня минулого року були побиті волонтери зі Львівщини. В тому числі, і один капелан. Водій зняв на мобільний телефон бійку. Бандити були озброєні ножами і… міліцейськими палицями. Почалося все з того, що волонтери зробили зауваження місцевому сепаратисту, який роз'їжджав з російським триколором. Той викликав підмогу, і всі разом вони почали бити патріотів. Поліція відкрила карну справу по ч.1 ст.125 Карного кодексу України «Навмисні легкі тілесні ушкодження». Може, я чогось не розумію, але мені здається, що доцільнішою було б стаття за сепаратизм. Тут варто уживати дієвіших заходів. Або конфіскація майна, або позбавлення громадянства, або (якщо злочинець розкаявся) взяття ним на утримання двохтрьох біженців з Донбасу. Або надання їм безкоштовного житла. Або обмін з ними квартирами і виїзд на територію вільну від «укропів», тобто – в ОРДЛО. Тоді покарання можна суттєво пом'якшити, а в перспективі реабілітувати. Але якщо суспільство й надалі не буде реагувати на прояви сепаратизму, то як тоді в майбутньому проводити чергову мобілізацію? В 1941 році до Червоної Армії масово записувалася молодь і в Москві, і в Ленінграді, і в Києві... Але хіба можна собі уявити, щоб у ті часи червоноармійців на вулицях безкарно били бандити, або ті, хто з нетерпінням чекав приходу Гітлера? Ні, влада завжди оперативно реагувала. Чому ж у нас не так? Ігор Лосєв правильно каже: «Ми можемо розраховувати лише на свої власні сили. Що самі зробимо, те й буде наше…» Тому й кажу, що Україні тепер дуже потрібен ситуативний союз всюдисущих журналістів, невтомних волонтерів і патріотично налаштованих працівників військкоматів. Бо якби під час розслідування автоматично вручалася повістка сину чи брату сепаратистки, яка готова бити ногами та душити захисника України, то подібних випадків було б набагато менше. І план по мобілізації виконувався б легше.

Сергій ЛАЩЕНКО

ПІСЛЯМОВА. ДУМКИ З ПРИВОДУ

ГАРАНТОМ ПРАВА І СВОБОДИ Є СИЛА

Перелік бандитських розбоїв апологетів «русского міра» та його холуїв можна продовжити. Не секрет, що на нашій землі, поруч із українцями – лицарями та героями, плентаються покручі – хохлуїни, або як їх назвав Чингіз Айтматов, манкурти – істоти без роду-племені, уражені безпам'ятством, які усвідомлюють свою неповноцінність і ущербність, тож шукають собі погоничахазяїна серед московитів. Ті відверто зневажають хохлуїнів, гидують ними і, як скажених псів, нацьковують на українських патріотів.

«Русскій мір» завжди підбирав покидьків, яких сьогодні іменують сепаратистами, століттями плекав зневагу до України, українців змушував соромитися свого походження, мови – однієї з наймилозвучніших на планеті, мовляв, «она сельская» і нав'язував «язык тамбовской деревні». Якщо в часи СССР паплюження з екранів телебачення української мови не практикувалося, то після проголошення Незалежності деяким заподадливим у прислужництві Москві тележурналістам втовкмачили, що свобода слова – це вседозволеність, однією з прикмет якої є українонененависництво, чого в жодному разі не можна обмежувати. Отож різного роду «свободи слова» на українських телеканалах запрошували в прямий ефір затуліних з Москви та їхніх «смотрящих» корнілових із Києва і, витанцьовуючи перед ними циганської халяндри, створювали для них «комфорт і согласіє» для приниження честі та гідності України та українців, знущання над нашою мовою, культурою. І якщо хтось із присутніх у телестудії намагався припинити наругу над українством, то проти «душителя свободи» ошкірювався телеведучий на кшталт Куликова, грудьми захищаючи право «русского міра» і його виплодків на плюндрування наших національних святинь.

Утім, куди їм до нинішніх, мураєвських партійців і телевізійників. Минулого тижня з метою розпалювання міжнаціональної ворожнечі організовано низку антиукраїнських провокацій, від яких у Києві аж зашкалювало брехнею. Випади провокаторів проти Київради, яка розглядала законопроект про запровадження в сфері обслуговування євростандартів у царині мови. В цивілізованому світі працівник сфери обслуговування звертається до клієнта державною мовою, далі вони переходять на ту, якою ручніше говорити клієнту, і т.д. Нормально? Так. Але не для «русского міра». Заступник Київського міського голови терпеливо це пояснював мураєвському телеканалу, відповідаючи на неадекватні запитання журналістки на кшталт: чи не образить звертання українською російськомовних, чи не порушить права англомовних? Паралельно сайт «НА Харков» сповіщав, що «націоналісти вимагають вбити все російське». Влада зреагувала на антидержавні випади провокаторів? Ні. Пік свого нахабства вони показали, розгорнувши кампанію цькування Олега Скрипки. Він, бачите, вжив слово «гетто», яке в декого викликало дивовижні асоціації – аж до Голокосту, але не до тих міст, де за вживання української мови навіть по телефону катують ледве не до смерті. Проте я жодного разу не чула, щоб хтось із мураєвців сказав бодай слово осуду на адресу «русского міра», бандюки якого, приміром, у Дніпрі, били і не раз, україномовних людей, які, звісно, почуваються в таких містах, як у гетто.

Дійсно, «слабоумних» доцільніше лікувати в санаторіях, а Скрипка не так назвав заклад. Ах, як переживала і навіть заявляла про «свою особливу думку» щодо Скрипки телеведуча, коли запрошені в студію четверо гостей не взяли участі в шельмуванні ні Скрипки, ні Київради! За життя Мураєва не судилося знищити українство оббрихуванням його кращих репрезентантів. Тому, що кращі, їх і паплюжать українонененависники.

Цікаво, чи Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення та громадська рада при ній зауважили цей антидержавний, українофобський «проект», який значною мірою втілювався на одному із телеканалів? Сподіваюся, що й СБУ не проспала цю провокацію.

Три роки Росія веде проти України війну без правил. Точніше, за суто своїми, гібридними правилами, коли під прицілом російських терористичних формувань перебувають захисники України – її найкращі сини, її гордість і слава. Тим часом інформаційні бригади інфікують мізки не лише українців, а й всього світу фейками і брехнею таких масштабів потворності, після яких свідомість людини часто залишається скаліченою. Зараз, коли за свою свободу ми платимо життями найкращих, навряд чи треба з'ясовувати, хто із сепарів, які катують наших людей за українську мову, за службу на лінії вогню, за усвідомлення себе українцем, «засланий», тобто є агентом Москви, а хто нею зазомбований чи дурний від природи? Нам просто треба очистити від них нашу українську землю. Тим, хто не уявляє свого життя без «русского міра», пояснити, що його в Україні ніколи не буде і якщо буде на те їхня згода купити квиток в одну сторону – за Урал, в Сибір чи хоча б у Симбірськ-Ульяновськ. Чемодан – вокзал – Росія – це найгуманніше, що ми можемо зробити для українонененависників до того, як після перемоги над путінськими головорізами наші воїни повернуться додому. Ви ж, як і я, розумієте, що вони не терпітимуть всяку нечисть на рідній землі, за свободу якої заплачено життями тисяч їхніх побратимів. Ну, а нам не треба крові ще й після перемоги.

Хіба ми ще не переконалися, що гарантом права і свободи є сила? Може, світ оцінив гуманізм Української держави, яка добровільно позбулася ядерної зброї? Ні. Нас стали вважати слабаками, які не зуміли втримати ядерний щит і здалися на милість західних держав, що перестали з нами рахуватися. Зауважте, наш крок став повчальним для інших країн, і вже жодна із них не повторила благородний і водночас необачний вчинок України. Ми хотіли в Європу, щиро повіривши, що вона відповість нам взаємною приязню. Ми захищали свій європейський вибір на Майдані й заплатили за нього більше, ніж сотнею життів учасників Революції Гідності. Але за три роки Україна навіть не стала членом Асоціації ЄС. Не хочеться вірити, що гроші Газпрому для деяких країн набагато більше важать, ніж честь і свобода, але ж маємо те, що маємо.

Світ цинічний. Він рахується лише із сильними. А сильними вважають ті країни, які ведуть незалежну політику, захищаючи свої національні інтереси, територіальну цілісність і свободу. Якщо агресивний сепаратизм безкарно чинить вакханалію в середині України, то це свідчить про непростиму слабкість, безпечність і відсутність сили волі в керівництва країни. В результаті під загрозою опинилася незалежність Української держави. Наш парламент має ухвалити закони, які будуть суворо карати за прояви зневаги до України та її святинь, а сепаратистська вакханалія з побиттям за український патріотизм і українську мову має каратися ув'язненням – аж до довічного. Таким чином у хронічних українонененависників буде вибір: або негайно з'єднатися в екстазі з «русскім міром» десь там у степах безкрайніх за Уралом, або останок свого життя провести за гратами. З ворогами України маємо бути суворими. Крім України в нас, українців, більше нічого немає. Тому, ми захистимо незалежну державу, навіть якщо доведеться розплатитися за її честь і свободу найдорожчою ціною. Це питання дискусії не підлягає!

Марія БАЗЕЛЮК

ДО 75-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

НЕЗЛАМНА ПІДПІЛЬНИЦЯ ОУН – «ДОМОВИНА»

Сьогодні Ванді Горчинській 92 роки. 19-річною юнкою вона увійшла у членкині Організації Українських Націоналістів, у лавах якої й пронесла на своїх тендітних плечах тягар непростого життя у підпіллі, арешт, концтабір і Норильське повстання, не зрадивши ідеям, яким щиро присягала у 1943 році. Історик Марина Мірзаєва, спеціально для ГалІнфо, спілкувалася із цією непересічною жінкою

Ванда ГОРЧИНСЬКА. 1941 р.

Народилася Ванда 5-го липня 1924 року в Копичинцях Гусятинського району на Тернопільщині у родині Петра Горчинського та Теклі Ухач. Мала старших сестер Марію і Стефанію. Ще до народження дітей у Петра Горчинського, який був поляком, відбувся конфлікт із земляком-українцем. Останній доніс солдатам Галицької Армії, які, очевидно, проходили у той час теренами Тернопільщини, про національність батька Ванди. Втім, за Петра Горчинського тоді заступилися сусіди, мовивши, що сей чоловік для України зробить більше, аніж 10 українців. Так і сталося. У його родині народилася і була вихована справжня патріотка України, Героїня українського повстанчого підпілля, націоналістка, учасниця повстань у таборах ГУЛАГу – Ванда Горчинська.

Дівчина закінчила семирічну польську школу, бо та була, на відміну від української, безплатною. Жила родина незаможно, тому українськість і патріотизм дівчина черпала у легальній на той час організації «Січ», де брала участь у театральних виставах, маршах, вчилася співам і займалася спортом.

Уже перед самим приходом радянської армії у 1939 році Ванда здала екзамени для вступу у гімназію, батьки купили їй «мундира», але нова влада не дала можливості продовжити дівчині навчання, і та подалася у санітарки. Із 1939-го по 1941 рік у дівчини сформувалося власне враження про радянську систему. Жінка згадує, як за два роки червоної окупації до них із в'язниці привозили напівмертвих, а подекуди, і мертвих «пацієнтів» для реєстрації смерті у стінах лікарні. Так, було, принесли тіло симпатичного з лиця кучерявого юнака, якого, схоже, задушили у в'язниці. Лікарям потрібно було зробити розтин і зафіксувати час смерті.

Працювала у лікарні і за німців. Згадує добрим словом євреїв, які допомагали дівчині у медичній науці перед розстрілами, а також хірурга Чалого. Згодом саме сей лікар неодноразово надаватиме допомогу важкопораненим повстанцям у криївках, виписуватиме таємно від очей окупантів рецепти лікування, за що буде схоплений радянською владою у час її другого приходу.

У 1942 році Ванда була організована і носила перші штафети, а на кінець 1943 році разом із подругою дала присягу провідниці Копичинського проводу «Гуцульці».

– А чому – «Домовина»? – питаю у Ванди.

– Подруга тоді сказала: буду «Могила», тобто мовчазна. А я думаю, як вона «Могила», то я – «Домовина».

Із таким псевдо Ванді пророкували довге життя. І дійсно: більшість подруг жінки загинули у підпіллі: котра гранатою підірвалася, інша застрелилася. «Могила» померла в одному з таборів Воркути. Провідницю і найкращу подругу Ванди «Мрію» – Михайлину Голінату, виявили гебісти разом із хлопцем у 1949 році у селі П'ятничани Чемеровецького району Хмельницької області. Їхню криївку закидали гранатами. Дивом дівчина вижила і її відвезли у лікарню, де та, прийшовши до тями і побачивши гебістів, розірвала на своєму животі шви, викинула нутрощі і померла на очах у катів.

«Той був окупант і той був окупант, але за москалів гірше було. За німців трохи краще»

У глибоке підпілля Ванда перейшла після невдалої операції. Вона, разом із хлопцями, мала вбити хворого на сифіліс москаля, до якого кидали затриманих радянською владою націоналісток, які не хотіли під час слідства йти на співпрацю із системою. Ввечері санітарка мала відчинити закрите фанерою вікно в його палаті. Втім, того не зробила. Повстанці кинули гранату... Тоді загинули двоє підпільників, а cье одного поранило. Відтоді Ванда Горчинська перейшла у глибоке підпілля.

«Свят вечір за кутею,
повстанча родино,
не забудьте пом'янути
тих, що за Україну
буйні голови вложили
із проклятим катом...

«Домовині» я бажаю, щоб жила у рідним краю, щоб повстанців лікувала і ніколи не втомлялась...»

Це – одна із листівок провідника «Кобзаря», «Грома», у якій він вітав підпільників із Різдвом. Там згадується і Ванда Горчинська – «Домовина», яка з 1943 року і до самого арешту у 1946 році лікувала повстанців. Дівчина проводила навіть хірургічні втручання в умовах, які сьому найменше сприяли. Пам'ятає Ванда криївки, схови, де розташовувався медичний корпус. Ті маленькі землянки, до яких взимку потрібно було йти на ходулях і прикривати вхід корчем. У криївці дівчина спала у ногах повстанців, або ж ті клали свої ноги на неї. У таких умовах Ванді навіть доводилося самостійно, без наркозу, ампутувати бійцю заражену гангреною руку. Лікувала здебільшого народними методами. Хлопці особливо страждали на зараження шкіри, статевих органів через нестачу догляду і брак гігієнічних засобів. Утім, Ванда мала низку рослинних рецептів, мастики, трави, що допомагали одужанню хворих повстанців.

Здала Ванду Горчниську радянській владі її знайома Софія, яка не була членкинею повстанчого підпілля, втім була сестрою чоловіка, жінка якого постачала повстанцям, і зокрема Ванді, медикаменти. Ся особа була перевірена, бо замість ліків легко можна було підсунути отруту. Тому коли Софія запросила Ванду до себе у гості на свіже м'ясо свинки, яку тільки-но зарізали – та не відмовилася. По дорозі дівчина зауважила, що Софія веде її полями, аби не привернути уваги сусідів. На ранок подруга пішла продавати свинину на базар. І коли та тільки вийшла за поріг, у двері пролунав стукіт, Ванда, не запідозрюючи, що та її вже здала, відчинила...

А далі були страшні тортури. Їй закидали шланга на шию так, що аж язик вилазив, били, що всі сідниці були у струпах. Разом із Вандою у Чортківській тюрмі сиділа її односельчанка Стефка Обертанець. Порядна жінка, батько якої був разом із братом репресований під час першого приходу червоних. Побачивши побиту Ванду, Стефка заголосила до неї: «Вандо, ти так терпиш, та за що? Я би сказала, я би призналась». А та їй: «А що ви робили?». – «Та я їсти давала», а Ванда: «Но якби я всьо призналася, то була би дуже велика біда».

Найбільший жах, за словами Ванди Горичинської, був восьмого березня, коли слідчі понапивалися напередодні свята і викликали її на допит. Там вже її роздягли. Дівчина закривала руками груди і нижню частину тіла. А слідчі жорстоко били по руках і вимагали стояти рівно. Знущалися аж поки не потекла кров із вуха, носа і статевих органів. Лише се їх зупинило.

Зрадницю Ванда побачила на очній ставці, то дійсно була подруга Софія. І тут містика у тому, що Софія була донькою чоловіка, який у свій час назвав батька Ванди поляка Петра Горчинського некорисним українському народові. Життя обернулося навколо їхніх дітей: невдовзі Софію за чергову зраду і викриту криївку буде вбито місцевими повстанцями, а Ванда вірно прослужить українській ідеї та через багато років розповідатиме нам сю історію.

23 липня 1946 року Ванда Горчинська була засуджена на п'ятнадцять років каторги з конфіскацією майна та п'ять років обмеження політичних і громадянських прав.

У Красноярську дівчину повантажили на баржу, де, окрім політичних в'язнів, були і рецидивісти. Останні дорогою підкуповували конвой, грабували і гвалтували дівчат. Один офіцер Червоної армії, який перед тим був на фронті, не витримав і взявся наводити порядок. Політичні засуджені допомагали йому у цьому: витягали цвяхи з нар, кріпили їх до палиць і втихомирювали рецидивістів. Утім Ванді було не до того, у момент переправи до таборів річкою Єнісей вона мучилися від укачування. Коли баржа прибула до табору Дудінка, то дівчину лишили для реабілітації у місцевій лікарні. А за два тижні відправили вже у Норильськ, до 102-го табору. Там Ванда стала каторжанкою і щодня працювала на піщаному, глиняному, кам'яному кар'єрах.

У травні 1953 року Ванда стала учасницею відомого Норильського повстання в'язнів. Се була, мов інфекція, хвиля, що прокотилася у всіх таборах Сибіру і прийшла до Норильського разом із новоприбулими хлопцями з Казахстану, які по приїзду перше, що зробили, це скоординували свої дії та постановили вбити усіх сексотів.

Далі хлопчачий барак вивісив чорний прапор, а дівчачий, який віддаляв цегляний завод, – червоний. Координувала жінок у повстанні у Норильську така собі Зелінська, яка за прикладом інших бараків оголосила страйк і голодівку. Кульмінаційним був момент, коли зрозуміли, що ради нема у лежанні й очікуванні. Каторжники вийшли з бараків для того, аби об'єднатися в одну хвилю супротиву. Ванда згадує, як по зруйнованому частоколу переходили один до одного аж поки не утворилася шеститисячна лава живої сили. Тоді по гучномовцю невпинно лунало: "Выходите, вам ничего не будет!". А через деякий час повстанців почали поливати кип'ятком, потім холодною водою. Учасники повстання рили самі собі могили, голосячи «Воля або смерть». Одна старша жінка Явдокія Шляхутко з Івано-Франківська була у час повстання в гуцульській сорочці, зводила руки до неба і у своїй виритій могилі кричала ворогам: «Стріляй, враже! Я смерті не боюся!». А потім прийшли солдати з ломами і сокирами, які влітали у натовп і рубали людей. Земля була закривавлена.

Після повстання Ванду відправили в місто Тайшет Іркутської області, де режим був легший. Після звільнення жила з батьком і сестрою на поселенні Уркан Амурської області. Вийшла заміж. Мала доброго чоловіка, теж учасника підпілля, із яким прожила 53 роки. Має доньку, справжню поціновувачку маминих історій, яка збирає свій «музей покинутих секретів». Сьогодні в оселі Горчинських чути сміх правнука...

Марина МІРЗАЄВА,
історик (м. Боярка)

СВОБОДА СЛОВА

Україна піднялася у рейтингу «Репортерів без кордонів», США – навпаки

Україна посіла у рейтингу свободи преси «Репортерів без кордонів» 102-е місце, піднявшись на п'ять позицій порівняно з результатами 2016 року.

Як пояснила речниця «Репортерів без кордонів» Ульріке Груска (Ulrike Gruska), покращення позицій України пояснюється зокрема зменшенням насильства проти журналістів.

Рейтинг за новим індексом свободи ЗМІ оприлюднила у середу міжнародна організація «Репортери без кордонів». «Організація також заявила про звуження свободи преси у низці демократичних країн, зокрема у США, які втратили дві позиції та опинилися на 43-му місці. Причиною називається почастішання розслідувань проти інвестигативних журналістів та викривачів, як і затримань представників ЗМІ під час висвітлення акцій протесту. Польща за правління правоконсерваторів втратила сім позицій та зайняла 54-у сходинку, зокрема через посилення контролю влади за суспільним мовником. Також погіршилася ситуація із свободою преси у Великобританії (40-е місце), Нідерландах (5-е) та Канаді (22-е)», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що Росія залишилася на 148-му місці через придушення опозиційних ЗМІ, Туреччина із жорсткими заходами після невдалого путчу втратила чотири позиції та посіла 155-е місце, зазначають в організації. На чолі ж рейтингу опинилися Норвегія і Швеція, які покращили свої результати завдяки ліберальному доступу до публічної інформації та законодавству, яке захищає джерела журналістів.

Упродовж 2016 року у світі ув'язнили 259 працівників ЗМІ. Про це заявили в Комітеті захисту журналістів (КЗЖ). «Це найбільша кількість, зафіксована цією базованою у Нью-Йорку організацією з 1990 року», – йдеться в повідомленні. За повідомленням КЗЖ, за останні п'ять років у світі вбили 332 журналісти, що є найвищою цифрою за п'ятирічний період упродовж останніх 28 років.

«Уряди стають дедалі винахідливішими, оскільки вони визнають владу, руйнівну владу інформації. Тому ви й бачите прямі напади на свободу висловлювання, а також складні стратегії, які дозволяють урядам керувати, контролювати і маніпулювати інформацією», – зазначив виконавчий директор КЗЖ Джоель Саймон.

У Комітеті захисту журналістів зазначають, що нові технології ускладнюють запровадження цензури, а це підштовхує авторитарні уряди ув'язнювати репортерів та чинити проти них фізичне насильство.

Показники організація «Репортери без кордонів» розраховує на основі низки параметрів, зокрема, різноманітності медіа та їхньої незалежності, умов роботи журналістів та самоцензури, правового захисту та інституційної прозорості.

P.S. Щоправда, 102-е місце, визначене для України в рейтингу «Репортерів без кордонів», дивує. У нас, насправді, вакханалія словесного самовираження і жодної самоцензури бодай в межах загальноприйнятої етики. Щоправда, є тиск з боку власників телеканалів, які не приховують зневаги до всього українського і культивують тих «всюдиговорящих», для яких вивчення української мови, чи, боронь Боже, звертання нею до офіціанта – нацизм. Утім, ми, українці, самі дозволили запроторити себе на своїй землі в гетто, тож і винуваті – самі.

ВИДАТНІ УКРАЇНКИ

ДОСТОЙНА МАТІР І ЇЇ СТРАДНИЦЬКА ДОЛЯ

Про Іванну Цегельську-Лиско

У травневі дні, коли цивілізований світ відзначає світле й величаве свято – День Матері, вітаючи наших дорогих матерів, вдумаймось у значимість і велич їхньої ролі в розвитку суспільства.

При цьому мусимо звернути свої думки до тих славних постатей українських матерів, яким особливо завдячуємо своїм поступом, оскільки вони народили і виховали видатних синів і дочок України. У ці святкові дні ми повинні з глибокою вдячністю згадати тих матерів, котрі не дожили до відродження незалежної України, але значною мірою причинились до нього, народивши і виховавши синів і дочок, які боролись і гинули за волю і щастя України.

Однією з таких матерів, талановитих та освічених і водночас скромних і жертовних, була Іванна Лиско, яка виростила семеро достойних дітей.

Походила вона з давнього священичого роду, народилася у 1888 році, була донькою

відомого галицького священика о. Михайла Цегельського, пароха і декана Камінки Струмилової (тепер Камянка Бузька) на Львівщині, сестрою відомого політичного і громадського діяча Льонгина Цегельського.

Красуня Іванна з ранніх літ відзначалася великими й різносторонніми здібностями та лагідною і мрійливою вдачею. Вона отримала ґрунтовну освіту, чудово грала на фортепіано, володіла чотирма іноземними (а згодом ще й російською) мовами. Вчительки-німки з елітного пансіонату у Вайсвассер на Моравії пророкували їй славу малярки, а викладачі української вчительської семінарії у Львові відзначали її літературні здібності і радили братись до письменницької праці.

Та доля розпорядилась інакше. Двадцятирічна Іванна виходить заміж за молодого теолога Володимира Лиска, який навчався в університетах Львова та Інсбрука, зробивши там докторат, і стає вірною дружиною священика та надійною помічницею в його діяльності як громадського діяча і просвітителя. Вона брала активну участь у різних громадських організаціях, особливо багато праці вклала у організацію побудови пам'ятника Маркіянові Шашкевичу на Підлисецькій горі, бо була заступником голови Комітету по будові цього пам'ятника. Часто доводилося їй працювати тимчасовою вчителькою, бо о. Володимир Лиско, приходячи на парохію в місцевість, де не було української школи (як це мало місце в Городку і в Сасові), в першу чергу брався за заснування приватної української школи і поки спроваджував учителів, дітей навчала його дружина. Іванна Лиско користувалась великим авторитетом у парафіянок, до неї йшли за порадою у всіх своїх клопотах і сумнівах, всім вміла допомогти, не раз слова «Так сказала їмость Янця» ставали остаточним і беззаперечним аргументом у вирішенні конфліктів і непорозумінь.

Ця глибоко інтелігентна і надзвичайно скромна жінка народила і виховала семеро дітей – двох дочок і п'ятьох синів. Всі – гарні, здібні, працьовиті і доброзичливі до людей. Дивилась на них – і раділо материнське серце, забувались недоспані ночі, тяжкі переживання двох воєн, переслідування священичої родини польською владою через чітку національно-патріотичну позицію всіх членів сім'ї... Діти – це було її велике щастя. Але – і її пекучий біль...

Бо коли після війни прийшла «переможна» совєтська влада і кривавою рукою почала насаджувати в Галичині свої «порядки» і свою «культуру», ці діти, виховані в традиціях патріотизму і справедливості, не могли миритися з несправедливістю і безчинствами. І почорніла доля матері...

Старший син, молодий священик Роман Лиско, відмовившись перейти на московське православ'я, втратив можливість офіційно душпастирювати та не втратив бажання служити рідному народу. Вчителював, вів просвітницьку роботу та йшов з Божим словом і Святими Тайнами до всіх потребуючих, в тому числі і до членів національного опору. Та це тривало недовго. У 1949 році він був заарештований і жорстоко катований у тюрмі на Лонцького. Отець Роман Лиско не прийняв на себе неіснуючої вини, нікого не видав, хоч як цього добивались кати. Одним із найтяжчих звинувачень йому було переховування Романа Шухевича, та так і не вдалось дізнатись, чи справді це мало місце.

Страждаюча мати носила передачі до тюрми, намагалась знайти його. Їй повідомили, що син помер від хвороби серця. Її син, якому було тридцять п'ять літ і який ніколи нічим не хворів!.. Сказали про смерть, але навіть не потрудились подати правдоподібну дату смерті, адже ще кілька місяців після офіційно названої дати смерті в'язні бачили його в тюрмі, тяжко скатованого, але живого. Довго оббивала мати пороги тюремного і прокурорського начальства, але більш нічого не довідалась. Через роки прийшла офіційна реабілітація

о. Романа Лиска, але від цього не стало легше серцю матері. Тепер отець Роман Лиско проголошений Блаженним священномучеником.

Ще двох синів, Олександра-Андрія і Михайла, закрутила круговерть війни, і зникли вони з материнського ока, роками не знала вона, чи живі вони, і лише гаряче молилась Богові, щоб вберіг їх. Згодом мати довідалась, що вони вижили і опинилися в діаспорі, та вже не довелось зустрітись з ними. Зрідка приходили вістки, що живучи один в Сполучених Штатах, а другий в Канаді, зайняли вони поважне становище в суспільстві, користуються загальною повагою та є активними у громадському житті української діаспори. Особливо діяльним був Олександр Лиско. Закінчивши Празьку політехніку і нострифікувавши свій диплом в Америці, він займав високу інженерну посаду в будівництві та експлуатації Сан-Францисських мостів. Одночасно викладав історію України в українських недільних школах, закінчивши перед тим Український Вільний університет під проводом проф. Дмитра Дорошенка. Будучи на чужині, плідно працював на суспільно-громадській ниві, зокрема, був головою українсько-американської громади, зініціював першу в Америці українську радіопрограму, був головою релігійного товариства «Свята Софія», секретарем Патріархального Товариства, Парафіяльної Ради тощо. Про його відданість Богові, Церкві та Україні свідчить і те, що перед смертю у 1991 році він заповів 20 тисяч доларів Львівській Духовній Семінарії.

Четвертий син Іванни – Маркіян – був винятково здібний до техніки. Ще до того, як став студентом Львівської політехніки, придумав і впровадив у життя багато дотепних винаходів для полегшення праці в господарстві. Та залишив навчання і став на боротьбу з окупантами. «Хоч ти бережись, сину, твоє покликання – наука, техніка, ти цим прислужишся людям», – просила мати. «Не можу, ненько», – пішов і не вернувся. Переказали потім добрі люди, що, будучи у лавах УПА, поліг у бою з енкаведистами десь на Радехівщині. І знов оплакала мати сина, не відаючи, де могила його.

А наймолодший Юрко не витримав одного разу брутального поводження енкаведистів з його батьком підчас обшуку у їхній хаті і з усією прямотою (яку так прославляли в радянській школі!) прямо у вічі сказав їм про ганебність і некультурність їхньої поведінки. За це послали його вслід за батьком. Батько, о. Володимир Лиско, відбув десять літ у таборах Мордовії, а син Юрій «виховувався» на шахтах Воркути.

Іванну Лиско, цю страдницю матір і дружину репресованого священика, після арешту о. Лиска викинули з приміщення плебанії, буквально, просто на вулицю. На щастя, найстарша дочка, Володимира, змінивши місце проживання і прізвище (оскільки вийшла заміж), уникла репресій. Жила у Львові і вчителювала. При ній і знайшла притулок мати. І хоч жила ця сім'я в злиденній трущобі, ніколи не нарікали на долю.

Друга дочка Іванни, Люба, була дружиною судді Зенона Лешньовського і емігрувала з ним до Америки. Працюючи там звичайною робітницею на трикотажній фабриці, вона жертовно допомагала батькам та всій родині в Україні. Її можна вважати взірцем родинної любові і самопожертви, яку перейняла, очевидно, від матері. Вона зуміла в умовах чужини гарно виховати в українських традиціях сина та дочку.

Отак склались долі достойної української матері та її дітей. З великою гідністю і святою терпеливістю несла свій хрест Іванна Лиско. Можна подивляти, як вміла тамувати свій душевний біль, звідки черпала сили ця тендітна жінка, коли носила, а потім висилала передачі чоловікові та синові, коли роками розшукувала сина Романа чи хоч правдивої інформації про його смерть і місце поховання. Ця жінка ніколи не дбала про себе, про свій відпочинок, своє призначення бачила у турботах про ближніх. Найбільше дбала, щоб діти і внуки росли достойними людьми, корисними Богу й людям. І вчила цього насамперед своїм прикладом, своєю безкорисливою любов'ю.

Довго служило ближнім це добре серце, та вичерпались його можливості, наступив інфаркт, і лікарі зізнались у своєму безсиллі. Забираючи до себе цю гарну душу, Бог дарував їй ласку висповідатись і запричаститись. І здійснено це було через нашого митрополита Володимира Стернюка. У той час, в 1965 році, о. В. Стернюк працював фельдшером на «швидкій допомозі», приїхав за викликом у складі кардіологічної бригади, побачив, що стан хворої критичний, і, ледь закінчивши своє чергування, поспішив до неї (яку добре знав і дуже шанував) із Святими Тайнами. Це була велика втіха для вмираючої. Спокійно відходила з цього світу Іванна Лиско, та все ж в останні хвилини кликала синів своїх Романа і Маркіяна, про обставини смерті яких і місце поховання так і не довідалась. Знала лише, що загинули за благородну ідею – за волю України.

Ось така доля однієї із славних українських матерів, яких мусимо пам'ятати і духовні традиції яких маємо продовжувати, коли хочемо здобути для себе і своїх дітей щасливе майбутття.

Лідія КУПЧИК

ПАМ'ЯТІ ДРУГА

ПРОСТИ І ПРОЩАВАЙ

21 квітня 2017 р., на 69-му році життя, помер Василь Іванович Биченко – справжній патріот України, член КУНу, учасник Революції Гідності, людина високих моральних якостей, із загостреним почуттям справедливості.

Музикант, композитор.

Народився 6 вересня 1948 р. в с. Ставище Житомирської області. 1967 року вступив до Донецької консерваторії по класу труби, згодом переводиться до Київської консерваторії, яку закінчує в 1972 році. Свій творчий шлях починає в Ансамблі пісні і танцю прикордонних військ України 1971 року.

У 1981 році, на конкурсній основі, поступає в Національний заслужений академічний Український народний хор ім. Г.Верьовки, грає на трубі, вакансія якої щойно відкрилася. За 30 років роботи в хорі ім.Г.Верьовки Василь Биченко в гастрольних подорожах побував у Латинській та Північній Американ, Іспанії, Франції, Чехії, Польщі, Хорватії та інших країнах світу.

Василь Биченко, працюючи в хорі ім.Г.Верьовки, як композитор, написав хорові твори і приніс до А.Авдієвського, якому вони сподобалися, та, на жаль, не судилося виконання творів Василя Биченка для хору. І звучала труба талановитого артиста Биченка, закликаючи «Запорожців...» до бою, піднімаючи дух свободи народу.

Василь Биченко разом з поетесою Зоєю Ружин написали і видали «Збірку пісень для дітей». Василь Биченко і Георгій Сахнюк створили пісню «Віщий сон», де засуджують агресію і загарбницьку війну Московії проти України.

Василь любив життя, любив однопартійців, співробітників, був щирим, мав добре серце і люди йому відповідали взаємністю. Вічна пам'ять Василеві Биченку.

Слава Україні! Героям слава!

Ярослав ХОРОВ,
заслужений артист України

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

СВІТ РАХУЄТЬСЯ ІЗ САМОДОСТАТНІМИ КРАЇНАМИ

Інтерв'ю з лідером громадської організації «Національний фронт Латвії» Айварсом ҐАРДОЮ (Aivars Garda), спеціально для газети «Нація і Держава».

– Пане Айварсе, розкажіть про історію Національного фронту Латвії. Це – партія, рух, громадська організація? Хто ви є, коли виникли, як дієте?

– «Національний фронт Латвії» – громадська організація, заснована в грудні 1997 року не нами, теперішніми її членами. Тоді працювали інші люди. Наша команда – я, Лига і Ліене, мої заступники, очолили організацію 2001 року. Десь за півроку ми почали видавати нашу газету «ДДД». Це розшифровується як «Деокупація, Деколонізація, Дебільшовизація».Спочатку нам здавалося, що задля мети, визначеної назвою нашої газети, наш народ, латиші, стануть, так би мовити, активніші. Ми намагалися власним прикладом надихнути латишів, щоб вони реалізували у життя ті ідеали, заради яких, приміром, я 1988 року брав участь у «Народному фронті Латвії. Моїм ідеалом було звільнення Латвії від тих цивільних окупантів, які приїхали сюди під час окупації Латвії в період від 17 червня 1940-го року (введення Червоної Армії) по 21 серпня 91-го року (коли відбувся путч у Москві), а їх прибуло близько мільйона, та вони так і не стали патріотами Латвії..

– Це десь до третини населення країни?

– Навіть більше, це близько половини. До війни в нас латиші складали приблизно 78 відсотків населення, росіяни – вісім відсотків, ну по півтора-два відсотки були інші різні національності. Ну, і коли 100 років тому наші предки створили незалежну державу, вони не вписали у закони, що це Латиська держава. Там записали «латвійська» держава. Під цим словом «латвійська» зараз кожний розуміє, що хоче.

– Так, значить, слово «латвієць» виникло ще тоді, 100 років тому?

– Ні, тоді так не називали один одного люди. Латвієць – це згодом придумали. Оскільки в Росії виник такий термін, як «росіяни», замість «русскіе»...

– Дозвольте уточнити, пане Айварсе, чим була викликана зміна керівництва Національного фронту?

– Люди, які започаткували організацію, старші за нас, досі є членами нашої організації. Просто вони хотіли, щоб влилася нова кров, щоб організація активніше працювала. Керівництво змінилося, але головна, ідейна лінія Національного фронту залишилася.

– А як ваша організація виглядає структурно? З яких підрозділів складається, чи по всій Латвії працює, у регіонах, і що є, крім керівництва, у Ризі?

– Від початку передбачалося і ми так планували, що це буде загальнолатвійська організація. Що вона буде багаточисельна. На жаль, латиші бояться вступати до нашої організації, тому що її діяльність не підтримує чинна влада. Йти проти влади наші люди бояться. І тому ми вирішили, що там, де в нас є організації, вони лишаються, але нових членів ми не особливо намагаємося залучати. Маємо багато прихильників. Є члени організації, а є прихильники. Вони кажуть: «Ви все правильно робите, у члени ми вступати не будемо, але ми за вас».

– В Україні таких людей називають «симпатиками», тобто ті, хто симпатизує, підтримує партію чи організацію, але не вступає в її члени.

– У нас була достатньо бурхлива діяльність, за яку нас лаяли у всіх газетах, казали, що ми фашисти. Росіяни ж одразу, ледь що – називають фашистами. У вас те ж саме, ви всі фашисти, всі, хто на Майдані, для них фашисти, це переворот і таке інше.

І тепер ми кажемо: якщо кожен латиш лежить переляканий вдома, під ковдрою та думає: от якби так сталося, що прокинувся вранці, а жодного окупанта у Латвії вже нема. Кожний латиш цього хоче, але брати участь у цій справі самому, світитися – бояться.

– Пане Айварсе, як можна визначити мету вашої організації?

– Мета нашої організації міститься в цих трьох літерах – «ДДД». Яким чином її досягти – нам однаково. Це законно – примусовим шляхом може бути. Тобто, приймається закон на рівні держави, і кожному окупанту ставиться умова: до певного терміну залишити країну. Це може відбуватися в межах програми Путіна, яка, до речі, вже з 2004 року працює, це Програма повернення своїх співвітчизників, росіян, з усього світу до Російської Федерації. Але він пропонує малі підйомні, а нашим окупантам тут так добре, що вони сьогодні згодні переїхати до Росії, лише якщо їм дадуть квартири поруч із Кремлем, і Путін щоранку тиснутиме руку за те, що вони героїчно переїхали. Ну, я перебільшую, звісно, але вони дійсно на гірше життя їхати не хочуть. І не хочуть змиритися з нами, з латишами, з нашим існуванням, ми їм у горлі сидимо, застрягли і все тут.

– Однак, чи намагається ви вирішити ваші питання через представників влади? Ви не політична партія, у вас немає своїх депутатів, але є люди, які вас підтримують в муніципалітетах, у місцевій владі, у парламенті – ви з ними працюєте? Як це на практиці реалізується?

– Ми намагалися співпрацювати, усі ці роки, і зараз теж. Річ у тому, що всі ці партії, які зараз у владі, домовилися, що деколонізації і деокупації не буде. У них просто табу на це слово – деокупація. Вони до нас ставляться хто із симпатією, ті, хто трохи з острахом – адже ми все-таки маємо газету і фіксуємо всі порушення закону і прав латишів. Ми відверто називаємо зрадниками народу тих політиків, які не хочуть, деколонізації і деокупації. У кожного народу наступає такий момент, коли він конче має зробити щось головне. І якщо він це зробить, то такий народ гідний називатися державницьким народом, державотворчою нацією. Але поки що латиські люди переважно не проявляють рішучості щодо захисту власної незалежної держави, не виступають у її обороні..

– Дуже подібна до української ситуація. Хоча для нас добитися того, що ви, латиші, маєте зараз, вже було б суттєвим досягненням. А чи співпрацюєте ви з міжнародними організаціями в межах Європейського Союзу?

– На початку двотисячних років ми спробували співробітничати з міжнародними організаціями, але зрозуміли, що зараз у світі така ситуація, що майже нічого зробити неможливо. Ще у двотисячні роки була поширена думка, що коли вивести на вулиці у Латвії скажімо 50 000 людей, незадоволених владою, то влада впаде. І про це казали у московських передачах, на RTVI, наприклад. А зараз бачимо, що греки збираються мільйонами – і нічого не відбувається. Мільйон французів зібралися – і нічого. Тепер настав такий момент, що владі все одно, що думають люди.

– Ну, Януковича вигнати з Києва у нас все ж таки вийшло.

– З Януковичем вийшло, бо вам допомагали Сполучені Штати, кажуть, Нуланд печеньки і пиріжки роздавала на Майдані. Якби нам так допомогли Штати, думаю, ми теж... *(Посміхається).*

– Ну, 2004-го нам Штати апельсини наколоті постачали. (Сміємося).

– До речі, не знаю, як ви, а ми особливо не вірили в таке дружнє ставлення до латишів США і Євросоюзу. Тому що справами вони показали якраз протилежне.

– І все-таки, які результати вступу Латвії у Європейський Союз?

– Національний фронт і газета попереджували людей пронегтинітиві наслідки вступу до ЄС. І вже так і є. У нас все зникло. В нас майже зникло своє сільське господарство. Якщо є – то дуже мало. В радянські часи Латвія годувала весь Ленінградський регіон, п'ять мільйонів людей, а тепер ми не можемо забезпечити собі продовольчу безпеку. Тобто, якщо на нас хтось нападе, то ми в того, хто на нас напав, маємо просити дати нам поїсти. Тобто все ліквідували. Промисловість, яка б там не була, ліквідували. Ми потрібні Євросоюзу лише в якості покупця їхніх найненайякісніших товарів, які нам сюди завозять. Якщо можна інколи щось придбати якісне, то лише в дуже дорогих крамницях..

– Невже ніякого позитиву не відчувається від вступу в Євросоюз? Таких моментів де Латвія виграла, щось набула?

– Знаєте, можливо. Адже багато хто вважає, що нас обов'язково Росія взяла б у свої лещата, якби ми не вступили до Євросоюзу. До ЄС треба було вступати, бо Росія нас поглинула.б.

– Але тут більшу роль відіграє НАТО.

– Ми так і казали, що в НАТО можна вступати, в Євросоюз не варто. Але нас туди просто за вуха втягли. Вас, Україну, теж готові тягти за вуха, просто вам влаштували таке ж соціалістичне змагання, яке було в нас.

– Унас, насправді, і зараз люди не особливо рвуться в Євросоюз... Часто це перебільшено пропагандою.

Ми казали про те, що мета вашої організації у трьох літерах «ДДД». А чи вдалося якоюсь мірою Латвії провести ці «три Д»?

– Ми досягли того, що зараз про ці проблеми принаймні вільно говорять, не бояться сказати слово «окупант». Кажуть, дехто їде в РФ за програмою Путіна, але їх дуже мало. Латиші, взагалі-то, не вимагають, аби окупанти поїхали. Але як примусити їх поїхати? Ну, можливо, є зараз якесь сподівання, що вони їдуть. Є статистика, вона завжди закрита в цьому питанні або брехлива, ми зараз не знаємо, скільки поїхало латишів з Латвії під час кризи, і скільки поїхало окупантів звідси.

– Латиші їдуть далі на Захід?

– Так, на Захід.

Так що нашу газету читають, і телефонують дуже часто, багато хто каже, що зберіг усі числа від першого. Іншої такої газети немає в Латвії, як наша. Оскільки, ми все пишемо відкрито, в нас немає цензури у газеті. Самоцензура полягає лише в тому, щоб дотримається вимог закону, щоб нас не ув'язнили за образи, погані слова не вживаємо, а такої самоцензури, як в інших газетах, ЗМІ, аби сподобатися комусь, немає.

– А як стосовно такого улюбленого звинувачування як розпалювання міжнаціональної ворожнечі?

– Нам висували такі звинувачення, ми судилися, суд виграли. Якраз за цим звинуваченням. Твердили, що ми ледь не фашисти. Так, як і у вас, все відбувається.

– Дуже багато схожого, багато аналогій. Певно, тому що ідеологія націоналізму присутня скрізь. Скажіть, як у Латвії зараз розуміють націоналізм, що це таке – ідеологія і гасла націоналізму для латишів?

– Націоналізм – це коли маєш свою національну державу. Коли народ Латвії визначився у тих кордонах, де завжди жив, він визначився як латиський народ. Коли він визначився, він створив собі державу на цій території, на якій може недоторканно жити і розвивати свою культуру. Оце ми називаємо націоналізмом. Коли ти можеш у своїй країні реалізовувати все для свого народу. На нашу думку, суто націоналізм дозволено лише в Ізраїлі, в євреїв. Вони дуже дотримується цієї політики. Проти них якщо хто і виступає, то зробити нічого не можуть. В них сильна армія, кожен громадянин має честь служити в армії. В нас такої честі немає.

– Чи є у Латвії класики ідеології націоналізму?

– Ви знаєте, таких відомих імен, як Пушкін у Росії, якого знають всі, немає. Ми видали книгу автора на прізвище Абеле. Він написав дві книги про народ і державу Латвії. Він є ідеологом націоналізму і друкує в нас у газеті ще одну книгу у продовженнях. Дуже цікаво пише. Він, до речі, думає, і небезпідставно, що є таємна угода між Сполученими Штатами і Росією, щодо латишів, аби не дозволити нам бути національною державою. Що є такий таємний договір, про який нам невідомо, але практика це підтверджує.

– Як можна порівняти процеси русифікації у радянський період і зараз? Чи й тепер продовжується у Латвії зросійщення? Як можна боротися з наслідками радянської русифікації сьогодні, з тиском російської мови?

– Як не дивно, у часи Радянського Союзу латиші, бодай на кухні, ще якось сподівалися, що колись буде свобода, але ніхто не очікував, що це станеться так скоро. Проте сьогодні латиська мова, як не дивно, більш пригноблена, ніж тоді. Але тут треба сказати, що раніше такої організації, як наша, існувати не могло. Нас тоді, як Сахарова чи Солженіцина, вислали б до Сибіру або посадили у в'язницю. Це, безумовно, плюс нашої ситуації сьогодні. Але до латиської мови немає того ставлення, якого вона потребує, аби бути у безпеці. Та це нікому нецікаво. Ані Штатам не цікаво, ані нашим зрадникам, тому що їм цікаво лише власний гаманець набити. Так що, коли порівнювати з Радянським Союзом, можна сказати, що тоді були сподівання, мовляв, от коли ми станемо незалежними, ось тоді ми почнемо. А зараз і такої надії майже нема. Життя показує, що національна держава не цікава правлячим колам Америки та Євросоюзу.

– Як, на Вашу думку, можна охарактеризувати офіційні стосунки Латвії з Росією?

– Мені здається, що вони ніколи не були добрими. Наші правителі завжди хотіли догодити Росії. Москва натякала, що коли ми, латиші, підпишемо договір, віддамо їм нашу землю, той район Латвії, Абрене, що ми віддали 2007-го, то для нас буде дуже добре. Отож Латвія віддала цю територію Росії. Чекали покращення. «Ну, зараз буде, зараз буде краще», – але нічого немає. Росії тільки давай. Колись у Латвію приїжджав політичний діяч з України, в нього брав інтерв'ю один росіянин, журналіст Андрій Мамикін. Він спитав українського гостя, що, на його думку, латиші мають зробити для росіян у Латвії, щоб ті були задоволені. А гість відповів так чітко, з посмішкою, дуже спокійно, начебто він тут завжди жив з нами і все відчував: «Коли жодного латиша не буде в Латвії, тоді росіяни будуть задоволені».

– Україна – також дуже комфортна країна для багатьох росіян, однак українців забагато, як вони вважають. Напевно, «русскій мір» повсюдно діє однаково.

– Так дивно, начебто їм у Росії і території вистачає, і все в них є. А їм чуже подавай. Ми кажемо: дайте нам жити так, як ми хочемо. Ні, маємо на своїй землі жити не так, як ми хочемо, а так як хочуть вони. Цього ми дозволити не можемо, не хочемо. А вони нам – співайте, мовляв, танцюйте, будь ласка, свята своєї проводьте, хіба ми забороняємо? Це так, знущаючись над латишами, вважає Ніл Ушаков, мер Риги, насправді – ворог латиського народу.

– Якщо ми вже згадали Ушакова, давайте уточнимо, чому він у Ризі настільки популярний, що його обирають мером, і він робить у місті все, що захоче. Як так відбувається?

– Латишів у Ризі – меншість латишів, приблизно 30 відсотків. А сам Ніл Ушаков десь рік тому сказав, що тепер чисельність населення знизилася до 600 000 людей, хоча колись було 900 000, ще в радянський час. Також йому дають голоси нові громадяни – росіяни, окупанти, які отримують громадянство Латвії. Вони за нього голосують у Ризі, де їх більшість, і там Ушаков робить усе, що хоче. Він знущається над латишами, до речі, у Ризькій Думі. Буквально знущається, спільно з деякими латишами, які об'єдналися з такою собі партією – «Честь служити Латвії». Там є латиші, які думають точнісінько, як Ніл Ушаков, наші зрадники. Він з ними об'єднався, має більше 50 відсотків депутатів, робить, що хоче.

– Яка роль, скажімо, під час виборів, пенсіонерів у Латвії? В Україні багато радянських і російських традицій підтримують саме пенсіонери – активні виборці.

– Так, у Латвії найбільші прихильники радянського – це пенсіонери. Приміром, батькам Ніла Ушакова приблизно 60–65 років. А ось їхнім ще батькам – тепер десь 85 років. Це старе покоління виростило нам ворогів, а не друзів Латвії, а ті вже виростили покоління Ушакова. Не знаю, як він зараз буде виховувати своїх дітей, бо вдруге одружився з латишкою, – як латишів чи як росіян. У нас є і гарні приклади, як-от дружина Раймонда Паулса, Світлана, росіянка (*одеситка*. – **Ред.**), навчилась говорити латиською, повністю тут інтегрувалася. Ми не проти росіян. Ще коли ми починали діяльність Фронту, мені з Москви зателефонував знайомий і спитав: «Чому ви так проти нас, росіян?» Я відповів, що я не проти. Він запитав: «Якщо б американці вас окуповували, ти теж так би виступав?» Я сказав, що так. Товариш зрозумів і заспокоївся, бо думав, що мені саме росіяни не подобаються, а це не так.

– Дуже адекватний товариш. Бо в Україні зараз є масовий досвід спілкування з російськими друзями і родичами, які вважають нас фашистами, вірять побаченому по телевізору, а не своїм батькам і братам.

– У нас був такий націоналіст Едвард Бертловс, секретар ЦК Компартії Латвії, він боровся, аби зробити все латиською. Тоді Хрущов вислав його з Латвії в Росію, де він жив у комунальній квартирі. Бертловс розповідав, що багато спілкувався з сусідами, всі були привітні, але як тільки він одного разу сказав, що росіяни окупували Латвію і він проти того, що вони там живуть, всі припинили з ним спілкуватися і взагалі стали як вовки ненавидіти його. Мені не зрозуміло, що за риса така у росіян, все їм мало, все треба більше захопити. Дивно.

– Я русскій мір останнім часом бачу у порівнянні з цвіллю, яка може лише розповзатися світом і все руйнувати, майже нічого не створюючи.

– Можливо ми знаємо менше, ніж ви. Ми російську культуру дуже цінуємо. Ми тут пропагуємо російську культуру, тобто Реріха, бо переконані, що якби він жив, то нашу діяльність підтримав би. Я не знаю, чи всі такі росіяни, як ви кажете. Але те, що вони тут такі – це точно, навіть якщо порівняти з людьми, що зараз приїздять у Латвію. Вони хочуть тут жити, вони з повагою ставляться до латишів, вчать мову. А ті, що приїхали за радянської влади, нас ненавидять. Так що ми не проти російської культури. В нас є досвід, що тут вони погані. Це якийсь особливий вид шкідників.

– Можливо, ми більш агресивно налаштовані до росіян через війну.

– Так, у вас прямий напад Росії, звичайно.

– Мене цікавить таке питання. Міграційна криза у Європі. Як Латвія відчуває це на собі? Ваше ставлення до проблеми біженців, як Латвія і Європа мали б себе поводити?

– Звичайно, ми проти, аби сюди приїжджали біженці. У нас своїх багато, окупантів. Нам би від них звільнитися, а тоді вже думати, як нових приймати. Так що тут позиція зрозуміла. Наша влада відчуває, що народ теж проти, і нам здається, що уряд веде таку політику: добровільно будемо приймати, але добровільно, якщо схочемо. Вже настільки осміліли наші політики, аби сказати Євросоюзу, що лише добровільно прийматимемо, а не за квотами. До якого часу вони будуть такими сміливими – я не знаю. Україна – велика країна. Я не знаю, можливо в Україні потрібні мігранти?

– Україна не може дати ладу своїм біженцям зі сходу, а МЗС заявляє про готовність приймати арабів.

– Ну зараз і Європа, здається, трохи просипається. Досі здавалося, що Європа іде до самознищення з усією цією політикою. Кажуть, ніхто з нашого уряду не хоче займатися розташуванням біженців, котрих поки що до 750–770 родин мають прийняти у Латвії. Поки що приїхали декілька родин. Дякувати Богові, нам допомагають наша злиденність і холоднеча. В нас для них холодно. Україна – тепліша країна. Візьміть ви нашу квоту (*Сміється*).

– Я читав нещодавно повідомлення з Норвегії, звідки мігранти добровільно почали виїжджати, бо не таким уявляли собі норвезький клімат. Скажіть, чи бачите ви перспективу для латвійсько-українських стосунків, чи є в них потенціал, у чому ми можемо співробітничати?

– Під час цього інтерв'ю з'ясувалося, що в нас дуже схожі ситуації. Ті, хто думає так, як я і ви, можуть співробітничати у цьому плані. Я не знаю, чи хочуть українці, щоб з України виїхали окупанти, чи вважають українці окупантами тих, хто в'їхав жо них під час радянської окупації України. У вас, здається, інша історія. Адже ми до 1940-го року жили 20 років у вільній державі. А ви вже з 18-го – у складі СРСР. Якщо ви вважаєте, що вас окупували росіяни чи радянські колоністи… Ми вважаємо не лише росіян, а всіх, хто в той час приїхав, окупантами.

– Я так вважаю. І ми маємо добитися законодавчого визнання окупації України Росією в 1921-у році. Тоді існувала Українська Народна Республіка, Українська держава, яка була міжнародно визнаною, і яка окуповала Росія. Було російське вторгнення, маріонетковий уряд у Харкові і російська окупація України. Ще страшніші наслідки Голодомору, коли замість знищених семи мільйонів українців у їхні села були завезені росіяни.

Останнє моє питання. Ви кажете, що останнім часом відчувається пробудження Європи, маючи, певно, на увазі, праві сили. Багато правих партій у Європі є прихильниками Росії. Чи можемо ми знайти з ними спільну мову?

– Я до речі, теж здивований, чому Марі Лє Пен, голова Народного фронту Франції, підтримує Путіна. Але і слово «шовініст» пішло з Франції. Я не заглиблювався у ці питання. Європейці про нас не дуже багато висловлюються. Латвія – маленька країна. Україна – велика країна, ласий шмат для Європи. Територія велика, багато людей, інша економіка.

До речі, стосовно Криму Путін зробив обманний хід, провів референдум. Він зробив референдум мешканців Криму. Вони проголосували і Крим став незалежним на одну секунду, а потім приєднався до Росії. Самопроголошуватися мають право лише народи, а не мешканці. Російський народ вже давно самопроголосився на території Росії. Території їм вистачає. Наприклад росіяни проголосять Ригу російським містом, бо тут їх більшість – але так не може бути. Путін зробив це обманом. Один з наших націоналістів, Андіс Кокнасіс, видав книгу щодо прав народів, у якій визначив дуже правильно, що самопроголошеним може бути лише народ. А мешканці Криму не мали жодного права від'єднуватися від України. Так само, як не можна було робити у Косово. Путін всім наводить приклад Косово: ось ви зробили у Косово, а я зроблю в Україні.

– До речі, Україна Косово досі не визнала, цей аргумент не діє. А проведений ним референдум у Криму був повністю сфальшований і за кількістю учасників, і за кількістю тих, хто підтримав питання.

– Щодо питання співробітництва у господарській сфері. Ми дотримуємося думки, що кожна держава має бути самодостатньою, певною мірою. Обмінюватися товарами, купувати товари, які вона сама не може зробити. Ось, скажімо, ми тепер – не самодостатня країна. Ми взагалі бананова республіка, якщо чесно сказати. Ми залежимо від усього. Євросоюз давав гроші і закривав підприємства і галузі, аби ми нічого не виробляли. Якби нам дали право визначати, як жити, ми б робили так, і Україні б радили – що вона може зробити сама, хай вона робить сама, а чого немає – те закуповує. Якщо ви самодостатні – не вступайте ви в той Євросоюз, навіщо він вам потрібен? Вони з вас все висмокчуть, як той павук муху, і викинуть. Хоча ви велика країна, з вами важче так вчинити, як зробили з нами. Дякую. Вибачаюся, що дуже довго говорив.

– Дякую, пане Айварсе, за цікаву і змістовну розмову.

– Привіт українським читачам!

Геннадій КОРОЛЬОВ,
Рига, 2016 рік

ВОЛОНТЕРСЬКІ ХРОНІКИ

ТЕАТР НА СХОДІ. НЕЗАБУТНЄ

Ольга РІЗНИЧЕНКО

21 квітня, у Великодню, засніжено квітневу поїздку на фронт із подарунками для бійців, вирушають з Харкова разом – учасники Львівського проекту «Театр на Схід» з Українського Католицького Університету, волонтери харківської групи «Доброчинець» (Свято-Дмитрівська церква), Туся Шморгун-Гаврилишин з родини сл.пам'яті Богдана Гаврилишина і Петер Кун, власник австралійських хлібобулочних виробів з Києва.

Студентів УКУ з нетерпінням чекають наші хлопці – від Станиці Луганської до Широкиного. Вони підготували цього разу виставу «Давня казка» із гумористичними персонажами, дуже схожими на деяких наших політиків, також відважними воїнами і героями, котрі втілюють мудрий український народ.

Туся Гаврилишин із мамою пані Леонідою і сестрою Христиною профінансували покупку форми і берців на 30 000 гривень.

А Петер Кун, на згадку про битву під Галліполі у Першу Світову війну, в результаті якої Австралія і Нова Зеландія стали по-справжньому незалежними державами, вирішив поновити традицію: австралійські жінки відсилали на фронт своїм бійцям дуже поживне печиво Анзак. На гроші, зібрані українськими патріотами в Австралії, у київських пекарнях Петера Куна спекли для відправки в зону АТО 200000 (півтори тонни) цих коржиків, і їх маємо розподілити між бригадами на лінії зіткнення. Річ у тому, що в лавах переможців у битві 25 квітня 1915 року були 28 українців. Тож ідея полягає в тому, щоб через цю відновлену традицію прискорити нашу перемогу над імперією по всіх фронтах.

Наша ж харківська волонтерська група «Доброчинець» передає на лінію зіткнення багато речей для дітей різного віку, зібраних харків'янами і фастівчанами, паски від УПЦ КП патріарха Філарета, а також будівельний ремамент, запчастини для техніки, військове приладдя, куплені на гроші наших постійних жертводавців.

Вирішили повідомити: поїздка відбудеться з 21 по 26 квітня. Тож якщо у когось з харків'ян є потреба передати на фронт індивідуальні посилки, телефонуйте за номером (096)283-04-29; (050)020-88-29, Ольга Різниченко.

* * *

21.04.2017. Харків. Місце зустрічі не змінюється. Свято-Дмитрівський храм. Звідси вирушаємо на фронт: волонтери «Доброчинця», учасники проекту «Театр на Схід» львівського УКУ, і до нас у цю поїздку приєднались Туся Гаврилишин і Петер Кун – австралієць, закоханий в Україну. Це в його пекарнях спекли півтори тонни австралійського печива, і він вирішив сам передати його бійцям і цим висловити свою повагу нашим воїнам. Все було за усталеною вже традицією: помолилися з о.Володимиром Червонніковим у храмі, студенти провели репетицію, завантажилися і посмакували приготованим сестрицями сніданком. Хіба виїхати треба було на пару годин раніше. Бо до Сватового – це, звісно, не дорога, а вишуканий семигодинний екстрім. Автобус, не встигнувши видряпатись з одної ями, вгризався в іншу. Тож дуже сильним було бажання обійняти о.Дмитра Романкова, парафіян Свято-Покровської церкви і наших бійців, що ми зрештою і зробили… Але про наші прекрасні зустрічі у Сватовому і Старобільську буде завтра. А зараз треба вже готуватись трохи раніше виїхати з Нового Айдару до Станиці Луганської. Бо чули вже, що дорога до Станиці значно гірша за ту, що здолали сьогодні.

* * *

Першими виставу «Давня казка» студентів УКУ побачили військові у Сватовому і Старобільську. Вистава про український народ, політиків і окупанта. Непідкупний і мудрий, продажних обранців і загарбника народ викидає, а владу змушує каятися і тремтіти. Персонажі цієї актуальної казки впізнавані і викликають у глядачів море емоцій. Після вистави Патриція Гаврилишин представляє проект із австралійським печивом Пітера Куна, і вони разом роздають бійцям, та й усім, хто прийшов на захід, печиво… Після вистави настрій у всіх піднімається, попри дощі і дороги…

Багато вражень. Незабутня поїздка, непроминальні зустрічі. Ми прощаємось. Повертайтесь живими…

На світлинах: під час вистави «Давня казка».

УКРАЇНСЬКІ ПРОБЛЕМИ

АЛЬТЕРНАТИВА РОТТЕРДАМУ: ІМПОРТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ З ЄВРОПИ ВДАРИТЬ ПО ДОХОДАХ АХМЕТОВА

Наталка ПРУДКА

Запаси антрацитового вугілля на теплових електростанціях протягом квітня майже втричі скоротяться порівняно з березнем – до 183 тисяч тонн, яких вистачить лише на декілька днів роботи ТЕС. Якщо ж в Україну не припливуть човни з далекої Африки, вже у травні можливі віялові відключення споживачів. Щоб попередити можливе знеструмлення, Кабінет Міністрів розглядає можливість закупівлі дешевої електроенергії в європейських країнах, завдяки чому можна було б вдвічі скоротити імпорт дорогого антрациту для теплової генерації та, відповідно, утримати від зростання тариф на електроенергію. Але це суперечить бізнес-інтересам приватної компанії ДТЕК Ріната Ахметова, потужну підтримку якому забезпечує державний регулятор, призначений Президентом Порошенком.

«Поставки антрациту на електростанції України повинні розпочатися не пізніше травня для забезпечення стабільної роботи енергосистеми, інакше можливі обмеження споживачів», – днями заявив голова НЕК «Укренерго» Всеволод Ковальчук.

Незначні обсяги – лише одне судно дорого антрациту з ЮАР компанія ДТЕК розпочне на початку травня. І лише наприкінці травня очікують перші судна з ЮАР – 225 тис. тонн, які законтрактувала компанія «ТехНова» для Дарницької, Чернігівської, Черкаської та Сумської ТЕЦ по ціні $97 (з урахування доставки та перевантаження). Ціна антрациту з ЮАР зросла майже вдвічі порівняно з минулим роком, а тому семимильними кроками зростає тариф на електроенергію.

В березні тарифний марафон в електроенергетиці досяг апогею – оптова ціна на електроенергію теплових електростанцій побила рекорди всіх часів – понад 2 гривні за кВт-годину, і це не межа. «Порівняно з груднем минулого року Національна комісія, що здійснює державне регулювання в сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП, вже підняла на 5,3 відсотка прогнозу оптову ціну на 2017 рік, тому ми можемо лише уявляти, скільки коштів це додасть компанії ДТЕК та іншим тепловим електростанціям», – сказав керівник аналітичного відділу Інвестиційної компанії ConcordeCapital Олександр Паращій.

За його даними, «ціна антрациту в Роттердамі (API2) складає $82 за тонну. Якщо додати транспортування, то вийде приблизно $105 за тонну після доставки до нашого порту. Очевидно, що плановий тариф не покриває таку ціну. Але всі побажання від ДТЕК, щоб в оптовій ціні була закладена ціна вугілля ледь не 3 тис грн. за тонну, не реалістичні. Це не допустимо, адже виходячи з будь-якого прогнозу, нам потрібно імпортувати лише 20 відсотків від загальної потреби вугілля. Тобто, якщо у нас навіть ціна імпортованого вугілля буде в два рази вища, ніж закладена в тарифі, то загальне підняття середньої ціни вугілля, яке покриє всі додаткові витрати, не повинно перевищувати 20 відсотків, але ні в якому разі не 120 відсотків, як цього хоче ДТЕК», – наголошує Олександр Паращій.

Дійсно, державний регулятор підтримує вимоги приватної компанії ДТЕК про нарощування оптової ціни через необхідність імпорту5 млн тонн антрациту. «Ключові продавці на світовому ринку – ЮАР, Азія та Австралія. Вугілля можна знайти, питання в його вартості. Нині в тарифі теплової генерації закладено ціну 1730 грн за тонну, але поточні пропозиції на імпортне вугілля – $100-110 за тонну з доставкою на станцію. Розрахунок простий: беремо необхідний обсяг 5 млн тонн, множимо на ціну і отримуємо величину додаткового фінансового навантаження на енергетичний сектор України. І все це– валютні платежі на умовах передоплати», – каже в інтерв'ю Інтерфакс-Україна керівник компанії ДТЕК Максим Тимченко, акцентуючи, що це призведе до дефіциту торгового балансу держави на $0,5 млрд.

Але ж ситуацію можна кардинально змінити. В разі імпорту вдвічі дешевшої електроенергії з європейських країн, закупівлю антрациту за ціною «Роттердам плюс» можна було б зменшити щонайменше вдвічі – вважає директор компанії «Енергетичні ресурси України» Андрій Фаворов, який, до речі, з цього приводу зустрічався з прем'єром Гройсманом. Питання в тому, чи вистачить сміливості очільнику Кабінету Міністрів діяти всупереч інтересам власника теплової генерації Ріната Ахметова?

ДОРОГИЙ АНТРАЦИТ ЧИ ДЕШЕВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ З ЄВРОПИ?

Дискусії про «Роттердам плюс» з широким залученням преси учасники ринку спрямовують лише в одному напрямку: скільки антрациту потрібно купити в ЮАР чи в Австралії, за якою ціною, і, відповідно, до якого рівня повинна зрости оптова ціна теплової генерації, яку потім перекладуть на пересічних споживачів. Але з огляду на різке зростання ціни «Роттердам плюс», влада чомусь замовчує наявність альтернативних варіантів виходу з цієї занадто складної ситуації – щоб можна було пом'якшити удар по гаманцях українців.

«Навіщо нам тягнути сотні тисяч тонн антрациту із Австралії, якщо можна по лініях електропередач частково покрити дефіцит електроенергії, зменшивши закупівлю антрациту з 5 до 2 млн. тонн? Сьогодні чинний в Україні тариф для теплової генерації – приблизно 2 грн за кВт-год (або 2000 грн за МВт-год. – **Ред.**) – це еквівалент 70 євро за МВт-год, тоді як в Європі електроенергію продають по 45 євро за МВт-год. От вам і готове рішення – зрозуміле і очевидне. Прем'єр вже озвучив таку можливість, але чи буде це рішення реалізовано?», – сумнівається Андрій Фаворов.

Для запуску імпорту електроенергії, компанія ДТЕК повинна розвернути потужності трьох енергоблоків Бурштинської ТЕС (кожен по 200 ВМт) в бік України, попередньо здійснивши незначну технічну реконструкцію. Вже майже 15 років Бурштинський енергоострів роз'єднаний з єдиною енергосистемою України з метою експорту електроенергії в країни Європи. Але з огляду на складну ситуацію, ще півтора роки тому (http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/809-2015-%D1%80) Кабінет Міністрів розпорядився, цитую, «вжити заходів щодо перефіксації трьох додаткових енергоблоків Бурштинської теплової електростанції на роботу в об'єднаній енергетичній системі України». «Але незважаючи на відповідне доручення Кабміну, власник Бурштинської ТЕС – компанія ДТЕК – відверто саботує приєднання станції до об'єднаної енергосистеми України» – неодноразово заявляв пресі Всеволод Ковальчук.

Можна лише здогадуватися, який потужний спротив чинить ДТЕК намірам уряду зменшити навантаження ТЕС та припинення експорту електроенергії з Бурштинського острова, адже це різко скоротить доходи компанії. Проте громадськість та експерти наполягають на необхідності пом'якшити удар по гаманцях пересічних українців через тотальне зростання вартості електроенергії, але для цього потрібно, щоб в країні діяв незалежний державний регулятор. «Насправді ця Комісія (НКРЕКП – ред) не є незалежною – вона залежить від політичних сил, а також від ключового учасника – компанії ДТЕК, що фактично формує політику на енергоринку щодо обмеження імпорту антрациту, адже це суперечить інтересам цієї групи», – вважає виконавчий директор Центру економічної стратегії Гліб Вишлинський.

ЧОМУ УКРАЇНЦІ ЗУБОЖІЮТЬ, А ОЛІГАРХИ НАРОЩУЮТЬ БАГАТСТВА?

Шокуючими для більшості українців в березні стали дві новини: про шалене зростання оптової ціни електроенергії для ТЕС та зростання майже вдвічі статків найбагатшого олігарха України Ріната Ахметова, якому належить 75 відсотків усієї теплової генерації України.

За (https://www.forbes.com/forbes/welcome/undefined/profile/rinat-akhmetov/) версією Forbes, багатства олігарха зросли з $2,3 млрд до $4,4 млрд. Крім компанії ДТЕК, найбагатший підприємець володіє ще й більшістю акцій групи Метінвест, що працює на світових ринках металів та залізної руди. Здивування викликає той факт, яким чином подвоїлися багатства в умовах війни та ще й в умовах втрати великої кількості підприємств в окупованій зоні. Можливо, це сталося завдяки зловживанню з коштами енергоринку України? З проханням прокоментувати цю ситуацію ми звернулися до Олександра Паращія, який, до речі, співпрацював з експертами, які робили оцінку статків Ахметова:

«Справді, ми бачили останній рейтинг Forbes, де сказано, що активи, точніше, багатства Ахметова зросли в два рази порівняно з попереднім роком – оцінка зроблена в кінці минулого року. Але там не враховувався ефект блокади. Враховувався лише ефект ціни: зросли ціни на продукцію ДТЕК, але так само зросли ціни і на продукцію Метінвеста – за рік приблизно в 1,5 раза. До речі, Метінвест має набагато більшу вагу порівняно з ДТЕК», – повідомив Олександр Паращій, але наголосив й на суттєвій ролі «Роттердам плюс».

Звісно, що нинішній тарифний марафон ще більше примножить багатства Ахметова, ніж торік. «Вражають нинішні ціни на електроенергію ТЕС – понад 2 грн за кВт-год. Ми таких цін ще не бачили. Очевидно, що левова частка доходу піде тепловим електростанціям, але це лише моє припущення, адже НКРЕКП не дуже охоче ділиться розрахунками тарифів для всіх джерел електроенергії», – каже експерт.

Схоже, що тарифний марафон в Україні й далі набиратиме обертів, адже високий тариф для теплової генерації перекладають на промисловість. А як тільки парламент ухвалить новий закон про ринок електроенергії, тарифи для промисловості та населення повинні зрівнятися, – повідомив 3 квітня на круглому столі народний депутат Лев Підлесецький. Водночас нашим сусідам продаватимуть більш дешеву електроенергію порівняно з тарифами для підприємців – в деяких регіонах з 1 квітня вони сягнули 2 грн за кВт-год (еквівалент $70 за МВт-год). Відомо, що днями ДТЕК Трейдінг та молдавська компанія Energocom підписали контракт з 1 квітня по 2018 рік на постачання української електроенергії по $50 за МВт-годину, тоді як оптова ціна в Україні –70 євро за МВт-год.

Раніше голова Мінвуглепрому Ігор Насалик заявляв, що в Україні буде значний профіцит атомної електроенергії, тому компанія Енергоатом зможе експортувати свою більш дешеву електроенергію в країни Європи. Але ж у згаданому контракті Енергоатом взагалі не фігурує. «А от раніше йшлося про те, що продавати буде компанія Енергоатом», – справедливо зазначила (https://www.facebook.com/svetlana.golikova.16?hc_ref=NEWSFEED&fref=nf) в Фейсбуці відомий енергетичний експерт Світлана Голікова.

Цілком очевидно, що й додаткові прибутки отримуватиме ДТЕК. Не зрозуміло одне: коли ж нарешті держава Україна згадає про українців, 70 відсотків яких (дані ООН) – за межею бідності.

ДОБРА НОВИНА

Викрадений «Апостол» хотіли продати в Росію

Викрадений майже рік тому стародрук «Апостол» намагалися продати до Росії. Про це повідомив міністр внутрішніх справ Арсен Аваков.

Унікальну книгу викрали у травні минулого року з відділу стародруків бібліотеки ім. В. І. Вернадського. Злодій проник у спецфонди бібліотеки під прикриття фальшивих документів і виніс унікальний фоліант.

У вівторок, 25 квітня, в одному з ресторанів Києва провели спецоперацію, під час якої вилучили в грабіжників книгу. Чотирьох осіб, ймовірно, причетних до викрадення, затримали.

За повідомленням добре поінформованих джерел, правоохоронцям довелося працювати під прикриттям. Вони представилися покупцями. Стародрук злодії нібито хотіли продати за 150 тисяч доларів, але зійшлись на 100 тисячах «зелених». На цьому їх і затримали, вилучивши наш національний скарб – «Апостол».

Зловмисники є членами злочинної групи з крадіжок антикваріату і працювали «під замовлення». Можливо, у результаті цієї операції вдасться повернути й інші викрадені артефакти, заявив пан Аваков.

«Апостол» видали 1564 року Іван Федоров і Петро Мстиславець.

Російськомовних поменшало

Російська мова за 20 років зазнала значно більших втрат, ніж будь-яка інша, пише видання Financial Times.

Зменшення впливу російської мови підкреслює зменшення впливу Москви, попри зусилля Володимира Путіна, підтвердити статус колишньої наддержави на світовій арені шляхом військової інтервенції в Україні та Сирії, наголошує автор матеріалу Стів Джонсон.

Використання російської мови найбільше зменшилося в Казахстані, де в 2016 році тільки 20,7 відсотка людей сказали, що вони зазвичай говорили вдома російською, в порівнянні з 33,7 відсотка в 1994 році. А президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв заявив, що країні необхідно перевести алфавіт на латиницю, аргументуючи, що перехід 1940 року на кирилицю був мотивований «політичними причинами».

В Естонії і Латвії схоже становище, там кількість російськомовних скоротилася приблизно на 10 відсотків, порівняно з 1994 роком, до 23,4 і 29,8 відсотка відповідно.

В Україні теж скорочується кількість російськомовних: з 33,9 відсотка в 1994 році до 24,4 відсотка в минулому році.

В Грузії, яка воювала з Росією в 2008 році, кількість російськомовних скоротилася з 6,4 до лише 1,1 відсотка.

Це важлива аналітика, яка увійде в підручники світової історії, вважає українська письменниця Оксана Забужко.

За повідомленнями ЗМІ

ЗА ТЕБЕ, СВЯТА УКРАЇНО

ПІВДЕННЕ НАДЗБРУЧЧЯ У ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ ОУН–УПА

КНИГА ПЕРША
НЕСТОР МИЗАК

«...Таких страхіть ще ніколи в своїй історії не переживала не те що жодна країна в світі, а навіть і Україна, якій долею судилося вже багато бачити і пережити за весь час своєї історії. Супроти того, що діється тепер в Україні, що виконують тепер на українських землях більшовицькі загарбники, блíднуть навіть усі страхіття татарських нападників, що становлять найкривавішу сторінку дотеперішньої історії Східної Європи...»

Із підпільного видання УПА
невідомого автора
«Ганьба ХХ сторіччя».
Літопис УПА, т.12, Львів, 1992 р.

Автор науково-дослідницького видання книги «За тебе, свята Україно» Нестор Степанович Мизак пише, що радянські історики не хотіли бачити, що європейський конфлікт між Німеччиною та СРСР був по суті конфліктом українським – за право володіти українською землею, що могили Другої світової війни вщент наповнені тілами українських синів і доньок. Замовчувалося і те, що після капітуляції Німеччини у Західній Україні продовжувалися криваві роки. Якщо Європа зажила мирним життям, то радянська влада оголосила війну західним українським землям. Безкінечні облави, розстріли, арешти, депортації, голод, русифікація мали знищити стремління до волі, змусити народ покірно прийняти чужинську комуністичну мораль. Одержимі одвічною ідеєю соборності, члени ОУН, УПА повстали проти тоталітарного, озброєного до зубів монстра.

На жаль, ми ще мало знаємо про нескорених українських повстанців, короткі життя яких, мов спалахи зірниць, осяяли Україну і весь світ.

Наприкінці Першої світової війни на руїнах Австро-Угорської та Російської імперій воскресла доба української нації, покликавши до життя у Західній Україні Західно-Українську Народну Республіку. 22 січня 1919 р. ЗУНР об'єдналася з Українською Народною Республікою. Та даремно сподівалися люди на вільне життя на своїй землі. На Галичину, яка і так стогнала під ярмом поневолювачів, вдерлися польські найманці. Як і попередники – австрійці, вони принесли на нашу землю арешти, страшну експлуатацію людей. Доступ до навчання українцям був закритий. Галицькі родючі землі-чорноземи заселяли поляки-мазури, споруджували поселення. Так, у 1931 році в результаті перепису, у Тернопільському воєводстві проживало півмільйона поляків і 960 тисяч українців. Відбувалась полонізація краю.

Українці опинились у злиднях, почали шукати щастя за кордоном. Вони просто морально не витримували ту колонізацію. Так, польські діти не давали українцеві навіть спокійно перейти дорогу, а набирали каміння і жбурляли ним за людьми, викрикуючи: «За Збруч, хам'є…» Почались переслідування греко-католицьких священиків. Але процес національного відродження поступово набирав своїх обертів. Українці не корились сліпо полякам. Відкривалась «Просвіта», читальні. Проводились зібрання, де освітяни складали плани на майбутнє. Вчитель завжди був у немилості поляків, але це не лякало передову інтелігенцію. Утворювались січові і сокільські товариства. Їм допомагали ветерани української армії. Проводились зібрання, які організовували масові віча для відродження всього українського. Активно діяла Українська Військова Організація (УВО), яка 1929 року стала основою ОУН. Її керівниками були А. Лунів, Омелян Вец, М. Коп'яківський, який пізніше помер в еміграції. Серед жінок особливо вирізнялася Ольга Бесараб. В лютому 1924 р. поляки її заарештували у Львові. Чоловік Дмитро загинув на фронті. Вороги, щоб отримати зізнання від Ольги, дуже катували її. Перед смертю вона встигла викарбувати на стіні камери наступне: «За кров, за сльози, за руїну, верни нам, Боже, Україну. Вмираю, замучена, помсти О.Б.» Закатована Ольга була символом всього революційного Надзбруччя! І у молитві українського націоналіста її ім'я вимовлялось поряд з іменем Євгена Коновальця. Час від часу польські офіційні суди робили присуди над членами УВО – ОУН. Так, до смертної кари засудили двох бойовиків ОУН – Дмитра Данилишина і Володимира Біласа. Про цю страту рідний дядько майбутнього командира УПА Романа Шухевича писав: «Я дивився в очі Данилишину і думав: тримайся українська дитино, не зламайся. Український народ твоє добре серце не забуде.»

У червні 1933 року крайовим провідником ОУН на західноукраїнських землях став Степан Бандера. У Галичині відчулися його організаторська рука й особливий талант об'єднувати, гуртувати навколо себе людей. Перші осередки ОУН з'явилися в селах Горошовій, Гермаківці, Олексинцях і інших. Всі вони діяли в умовах глибокої конспірації. Для всіх них діяло гасло молодого модерного українського націоналізму, високожертовного героїзму: «Встань і борись! Слухай і вір, здобувай і перемагай, щоб Україна знову була могутня, як колись і творила нове життя, по власній уподобі і по волі своїй.» А за Збручем життям братів – українців розпоряджалася червона комуна. В Галичині з'являлися і перебіжники з-за Збруча та розповідали про той край, що вони обіцяли. Озброєні чекісти пильнували порядок «червоних» і при найменшій спробі супротиву розстрілювали невинних людей. Працювали і більшовицькі агенти. Все це викликало в простих людей ненависть до комуністичної влади і тому всіляко протистояли їй. У 1938 р. в Борщівському повіті діяла вже 41 греко-католицька парафія. Великим авторитетом серед народу користувався Андрій Шептицький. Певну роботу проводили місіонери. Вчення людей у дусі християнської моралі, Божих чеснот багатьом не дало скотитися на манівці більшовизму. Але хвиля більшовицьких репресій не оминула жодного села. Відбувалась також депортація села.

Газета «Українські щоденні вісті» від 30-VII-1941 р. писала: «Впала в око свіжа могила, в якій знайшли жертви енкаведистського терору. У ямі лежали три верстви трупів. Виявили камери з убитими, замуровані цементом. Серед 800 жертв Чортківської тюрми мало кого можна було впізнати. Трупи зазнали розпаду, до того ж ув'язнені перед смертю були немилосердно понівечені. В Тернопільській в'язниці було знайдено три тисячі мертвих людей-в'язнів страшного московського терору. Збереглись документи про масовий розстріл ув'язнених. Це документи каральних органів СРСР: рішення наркому державної безпеки УРСР Мешика; директива наркома Державної безпеки СРСР Меркулова за № 2445-М від 23-II-1941 р.

У даній книзі описано свідчення очевидців, яких вивозили в Сибір. Олексій Васильович Олещук із села Мушкатівка розповідав: «Після восьми місяців слідства на початку війни нам поспіхом присудили по 10-15 років каторги, повантажили у Волочинську в товарні вагони й повезли вглиб Сибіру. Ми зупинилися поблизу бухти Находка. Звідси на пароплавах протягом семи діб пливли у напрямку Магадану. Їсти не давали. Аж на шостий день кинули у трюми зацвілих сухарів. Із тих, хто злакомився ними, багато повмирали. Надмірно важка робота, голод і холод, постійний глум, карцери призвели до повальної смертності серед в'язнів. Із 1500 чоловік нас залишилось лише …70… Пам'ятаю, мертвих людей складали під брезент, потім вивозили в тайгу і прикривали мохом. На прохідній кожному мерцю пробивали серце штиком, бо ще не вірилось, що вони мертві. Спочатку на каторзі нас називали троцькістами, потім – фашистами, а згодом бандерівцями. Відбув я у таборах 23 роки. Якщо вірити частині архівних документів, які збереглися, то в тюрмах Чорткова, Тернополя і Умані в перші дні війни було знищено 1450 українських патріотів.

В даній книзі є поіменний список жителів Борщівського району (кожного села зокрема), страчених НКВО у 1940–1941 рр.

«Крім групи ОУН Бандери, Україні не існує жодної організації опору, яка була б здатна становити серйозну небезпеку Райху.»

Із донесення про діяльність і ситуацію айнзацгруп поліції безпеки від 31 грудня 1941 року.

23-VI-1941 р. німецькому уряду було вручено меморандум ОУН з власними політичними поглядами на війну. Німеччина не зреагувала на цей документ і уже у Львові 30 червня 1941 р. Національні збори проголосили Акт відновлення Української держави. Добровольці почали гуртуватись до лав Української Армії. По селах і містах створювались органи самоуправління, до яких входили оунівці. У краю майже два місяці тривали посвячення могил борців за волю України та жертв більшовицького терору. У Горошовій, Манівцях, Бурдяківці могили Героям висипали за одну ніч. Відзначення Акта 30 червня 1942 р. мало велике значення і в наступні роки. Це було, як свято ще більшого пробудження національної свідомості до непокори ворогам.

Акт про відновлення державності на західноукраїнських землях викликав у німецької окупаційної влади сильне роздратування. П'ятого липня 1941 р. у Кракові заарештували Степана Бандеру. А на допитах у Берліні «Хто і з чийого наказу проголосив Акт у Львові?», він рішуче відповів: «Мої люди і з мойого розпорядження.» Відкликати Акт принципово відмовився. Знову почалися масові арешти і розстріли. А також відбулось варварське вивезення населення на каторжні роботи до Німеччини. Відомо, що до Рейху окупанти вивезли з України 2 млн 200 тис. громадян. На рідну землю повернулись далеко не всі. Скільки їх пропало безвісти, скільки було замучених, замордованих, закатованих на тих важких роботах у рабстві… Та визвольний рух в краї діяв сповна. Вірна ідеалам Декалогу ОУН закликала, щоб ненавистю і безоглядною ворожістю приймати ворогів нації. Це були нескорені та не підвладні нікому патріоти своєї неньки – України. Слід сказати, що галицькі дівчата і жінки у національно-визвольній боротьбі краю стояли поруч з юнаками, чоловіками і ділили навпіл всю ту важку ношу великої справи визволення України від ворога. Бо вони так само вправно тримали в руках зброю, відстрілювалися до останнього набою і в безвихідній ситуації, аби не потрапити в лабета окупанта, накладали на себе руки. Ця пожертва свого життя йшла в ім'я їх ідеалу – України. Вони були незламні лицарі, борці за державність нації.

В Універсалі Української Головної Визвольної Ради 1944 року говорилось наступне: «…Не за твоє визволення, український народе, ведуть вони цю криваву і жорстоку різанину. Вони несуть тобі тільки руїну, поневолення і смерть.» Так, органи радянської влади, які прийшли на галицькі землі, розпочали масову мобілізацію чоловіків на фронт. Цим вони послабили національно-визвольний рух, але ОУН, УПА не забувала піклуватись і про збільшення своїх рядів. Навіть зривалась мобілізація на фронт. Тоді сталіністи почали масовий терор: робили облави і кого знаходили вдома, то розстрілювали і без протоколу. Багато переходило на Волинь, в УПА. Добре працювали повстанські командири Омелян Польовий, Зенон Голуб'як, Омелян Грабець. ОУН і збройні загони УПА діяли злагоджено.

Всі, хто вступав в лави УПА давали клятву, що в цій боротьбі не пошкодують ні крові, ні життя і будуть битись до останнього подиху і остаточної перемоги над усіма ворогами України. Багатьом запам'ятався такий випадок, коли 19-VII-1944 р. енкаведисти привселюдно розстріляли у Пищатинцях повстанця Василя Дем'яновича Стецка («Орел») із села Стрілківці. Він був хворий на тиф, але його підняли з ліжка, зв'язали і привезли до сільради. – «Узнаёте его? Ведь это ваш! Ну, почему молчите?» – волали на все село енкаведисти. Приреченому сказали повернутись спиною до натовпу. Але Василь вклонився людям. А потім у вічі убивцям сказав: «Стріляйте, гади! Україно, слава тобі!»

Були і втрати ворога, але документально їх не засвідчували. Так, Тарас Чупринка – Головнокомандувач УПА, звернувся до бійців і командирів (травень, 1945 р.) з такими словами: «…Я впевнений, що зброї, яку ви одержали з рук нації, не посоромите і прийдешнім поколінням передасте своє ім'я, вкрите безсмертною славою.» То були страшні часи з арештами, знущаннями, побоями, мародерством, тортурами. Насувалася велика тривога за життя українців. Особливо карателі проводили розстріли посеред села. Трупи були закривавлені, пошматовані. Зводили шибениці. Та живими ніхто не здавався. Національний гімн «Ще не вмерла Україна» піднімав дух українських повстанців.

Довго пекли рани в грудях наших захисників. І фізично, і морально. Але дух патріотизму ніколи не покидав наших захисників. Це вселяло надію, що Україну звільнять від ворога-поневолювача. Отож, шануймо пам'ять героїв-мучеників. Вони пролили свою кров і віддали життя за свободу, за волю нашу з вами – за тебе, свята Україно. Всі вони пройшли дуже мученицький, тернистий шлях. Але він героїчний. Нехай до усіх могил героїв-мучеників ніколи не заросте стежина. Оберігаймо, доглядаймо ці місця поховань. Вічна пам'ять і вічна слава всім героям нашої національно-визвольної боротьби, які життя свої віддали за кращу долю українського народу! На жаль, нині до цього списку додаємо прізвища тих героїв, які загинули на Сході України. Це наші вірні сини, найкращі серед кращих. Вони захищали всіх нас також ціною свого життя. Їхній подвиг – безсмертний!

Слава Україні! Героям Слава!

Марія КИСИЛЬОВА
(Оформлення книги – С. Окоцімський)

ПРОВОКАЦІЯ

УКРАЇНОФОБИ НА МАРШІ

Деякі ЗМІ та сайти повідомили про те, що мерію в Києві пікетували із вимогою «заборонити російську мову в Києві». Але пікет, який відбувся, був іншого спрямування. Мітингувальники хотіли, щоб Київрада підтримала проект рішення «Про подолання наслідків совєцької окупації в мовній царині». Як повідомив Радіо Свобода сам автор цього проекту, про заборону російської там не йшлося.

«Київраду оточили націоналісти – вимагають вбити все російське на їхній землі» – це заголовок публікації сайту «НА Харьков». А в самій публікації сказано, що деяких мешканців України «покусав собака з новим видом сказу під назвою «русофобія»». А також, що у четвер представники української партії «Свобода» пікетували мерію Києва з вимогою, щоб депутати Київської міської ради підтримали «їхній проект про заборону використання російської мови в сфері обслуговування».

«Повідомляється, що Київрада повинна розглядати законопроект, який був раніше підготовлений свободівцем Юрієм Сиротюком. У разі ухвалення, документ зобов'яже співробітників всіх установ сфери обслуговування в переважно російськомовному Києві спілкуватись виключно державною мовою – українською», – йдеться далі у повідомленні.

Радіо Свобода

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ЯРОСЛАВ ПЕРЧИШИН НАПИСАВ КНИЖКУ ПРО ПОВСТАНСЬКИЙ РУХ У ВИЩИХ ЛУБ'ЯНКАХ

30 березня в читальному залі Збаразької центральної бібліотеки відбулась презентація книги Ярослава Перчишина «Сповідь моїм землякам». Видання цієї книги відбулося з нагоди 75-ї-річниці створення УПА та проголошення 2017 року роком УПА в Україні. Напередодні, 29 березня, пан Ярослав стрічав свою 85-у ювілейну весну. Це подвійне свято зробило захід більш урочистим, щемливим та родинним.

Привітати нескореного націоналіста із знаковими подіями у його житті прийшли побратими й однодумці з Братства ОУН-УПА, громадсько-політичні діячі краю та області, з якими пан Ярослав разом боровся за українську національну державу, представники влади міста та району, рідні та друзі. Завдяки скайп-зв'язку на презентації батька змогла побувати і його донька Ольга з далекої Америки. Багато теплих слів, грамот, подарунків, переважно книг, подарували того дня ювіляру усі, хто поважає і цінує те, що він зробив для України. За його невтомну й багаторічну боротьбу за утвердження української держави присутні на заході ініціювали звернення до органів місцевої влади, аби ті підтримали громадську ініціативу збаражан і посприяли, щоб пан Ярослав отримав державну нагороду орден Свободи.

За словами Ярослава Перчишина, до написання книжки його спонукало те, що вже гине за Україну не перша Небесна сотня, а про «підземну сотню» забувають, час минає, все йде у небуття. Пан Ярослав провів історичні паралелі із сьогоденням. Як і майже століття тому, так і нині, світ не спішить допомогти українцям. Тоді, у п'ятдесяті, крім Чехословаччини, жодна країна тогочасної Європи не прийняла бандерівців, які шукали порятунку від совітів. А брати-європейці завезли упівців у радянську зону й передали чекістам, а ті люто мордували та знущалися з них. – Ми були подопкані, знівечені, обпльовані окупаційною владою, обізвані зрадниками Батьківщини, але не скорені. Наші вороги думали, що не буде українців, земля буде їхня. Така наша доля, бандерівці показали усьому світу, що Україна є, а українці готові вмирати за неї, – розповів пан Ярослав. – Так само, як у безвість пішла радянська влада та комуністична партія, здолаємо і російський шовінізм, і знищать путінський режим не міфічні бандерівці, якими так лякають росіян, а російська молодь, яка вже розуміє, що їхні керівники – варвари, гірші за нацистів, бо нищать свій народ, – переконаний Ярослав Перчишин.

Незважаючи на свій поважний вік та важкі випробовування, які випали на його долю, він не розчарувався у житті і з надією та оптимізмом дивиться у майбутнє, просячи нас бути активними і національно свідомими – справжніми й досконалими українцями, які національні інтереси поставлять вище персональних амбіцій та добробуту.

Особа Ярослава Перчишина не потребує зайвої реклами, цього сивочолого патріота, постійного учасника усіх громадсько-політичних і культурних заходів, упівця, багаторічного в'язня совітських таборів, активного борця за незалежність України, члена Конгресу Українських націоналістів, Всеукраїнського братства ОУН-УПА добре знають не лише на Збаражчині, а й далеко за її межами. Ярослав Перчишин – людина непроста і для багатьох некомфортна. Його переконання можна поділяти, чи ні. Але він прямолінійний і постійний у своїх націоналістичних переконаннях, вимогливий насамперед до себе і до інших. За ці якості його любили і ненавиділи, але він ніколи не був перекинчиком, політичним флюгером. Він завжди знав, чого хоче – українську національну державу, вільну і незалежну, і це сильне бажання і тверда віра відкривала перед ним двері та серця.

Йому дійсно боліла Україна, але не так, як більшості вітчизняних політиків – чітко за розкладом, перед мільйонною аудиторією глядачів на ток-шоу, чи на партійному з'їзді, під час передвиборчих перегонів, а насправді. Можливо, через те, що цю любов до рідної землі всотав разом із молоком матері, і не на словах, а на ділі постраждав за неї, віддав найкращі й найпродуктивніші роки свого життя мордовським та уральським таборам суворого режиму, засуджений за антисовєтщину й затаврований, як ворог народу, він не зламався, бо від роду був сильним духом і нескореним.

Символічно, що пан Ярослав народився і презентував власну книжку у числах, на які щороку припадає Великий піст – час молитви і посту, коли боротися із спокусами стає найважче, час сповіді і покути. Такою ж страдницькою дорогою на власну Голгофу сходив і він. Наскільки щирою та правдивою вийшла його сповідь на сторінках власної книжки, судити кожному читачеві, перечитавши спогади пана Ярослава.

Попри невеликий формат та кількість сторінок, у ній навіки закарбована пам'ять про десятки людей, справдешніх героїв України, про життя і побут його односельців з Вищих Луб'янок, про їхню долю, про те, як ця доля конкретної людини перегукувалася й наслідувала трагічну долю України, про людський вибір між добром і злом, між героїзмом, честю, й підлістю і запроданством. Великою підмогою стане «Сповідь моїм землякам» і для краєзнавців та усіх, хто цікавиться історією Збаражчини. Завдяки світлинам, які розміщені наприкінці книжки, багато збаражан зможуть впізнати своїх близьких і далеких родичів і взагалі, прочитавши спогади учасника та очевидця тих буремних подій, краще зрозуміти нашу історію.

– Для мене велика честь і хвилювання бути на такому заході – презентації вашої книги, адже перед нами частина вашої душі і серця. Ви, як той граніт, фундамент, на якому тримається українська державність. Дивлячись на вас, ми стаємо сильнішими, бо допоки є такі люди, що присвятили своє життя Україні, до тих пір Україна буде, бо саме на таких людях вона і тримається. Спілкуючись із старшими людьми, які пережили великі випробування і біль, помітив, що вони ніколи не нарікають на труднощі,а з надією дивляться у майбутнє. І це для мене наснага, – зізнався Роман Полікровський і презентував пану Ярославу подарункове видання «Кобзаря» Тараса Шевченка.

Вишиту бісером картину, на якій закарбовані слова Степана Бандери, разом із привітаннями від депутатського корпусу подарувала ювіляру голова районної ради Світлана Боднар. – Степан Бандера для вас завжди був дороговказом, а його слова надихали до боротьби з окупантами, нехай цим вишитим на картині словам провідника української нації знайдеться куточок у вашій хаті, – зазначила голова райради. – У цій книжці кожен може побачити вашу оголену душу, яка гірчить спогадами, адже скільки вам довелося вистраждати, пережити, перебороти. Ви вірили завжди, що Україна буде, що дочекаєте такої України, щоб вам розпирало груди від гордості за свій народ, що українці нарешті перестануть бути чухраїнцями.Тож нехай ваша скрипка ще довго грає.

Моральним авторитетом та ядром української нації назвав пана Ярослава керівник апарату Збаразької РДА Павло Житко і теж побажав ювіляру довголіття, щоб він міг якомога більше передати знань про те, як будувати незалежну Україну, молодому поколінню.

Через те, що проніс вогонь боротьби через усе своє життя, прикладом для наслідування нинішнім патріотам є пан Ярослав і для депутата обласної ради Богдана Бутковського. – Дуже важливо, що досвід минулого надихає до боротьби сьогоднішнє покоління бандерівців та оунівців. «Сокілець» переконався в цьому на власному досвіді, перебуваючи у зоні АТО, де воював у добровольчому батальйоні «Дніпро-1». – Східні українці дивляться на нас з надією. Західна Україна для них – П'ємонт українського відродження, – відзначив боєць.

Спішити любити Україну і жити для неї, так як це робив усе своє життя Ярослав Перчишин, процитував поетичний заповіт Василя Симоненка отець Михайло Бедрій, і назвав ювіляра великим українцем, який пройшов Сибір, де були сильні морози, але не скорився і повернувся до рідних Луб'янок, продовживши свою боротьбу за незалежність і волю рідної землі. Луб'янецький священник подарував пану Ярославу книжку іншого священика Йосипа Будая, який з реколекціями приїжджав до Збаража кілька тижнів тому.

Пригадали своє знайомство з Ярославом Перчишиним і те, як ця зустріч вплинула на їхнє подальше життя і боротьбу, колишній директор тернопільського музею репресованих Ігор Олещук, громадська діячка збаражчини Наталія Солдатенко, Володимир Гульовський, Петро Напованець, голова районної управи Братства вояків ОУН-УПА Ярослав Брега. Від імені родини ювіляра вітали донька Ольга та син Роман. Пані Ольга з далекої Америки, дякуючи найріднішій людині за підтримку, любов і доброту, вважає себе щасливою людиною, бо має живих батьків. – Часто кажуть, що легко любити Україно здалеку, але це не так. Будучи за тисячі кілометрів від рідного дому, ми завжди молимося за неї і допомагаємо чим можемо. Там, на Заході, ми намагаємося поширювати нашу культуру, традиції, церкву, щоб люди в світі знали, що є така держава, є Україна, що є такий народ – українці, який досі виборює і захищає свою незалежність.

– Історія держави складається з маленьких історій міст, сіл, родин. Історія має специфіку повторюватися, хтось через десятиліття візьме в руки написану татом книжку і згадає і порівняє те, що відбувалося в сорокових-п'ятдесятих роках минулого століття, коли молоді хлопці та дівчата у лавах УПА боролися і вмирали за Україну, і як нині такий же самий цвіт нації боронить рідну землю на Сході від московських окупантів, – переконаний син Ярослава Перчишина, Роман.

За копітку роботу з редагування та випуску книги ювіляр подякував усім, хто до цього долучився – голові районної ради Світлані Боднар, директору Збаразької ЦБС Оксані Бойко, завідувачу методичним відділом Тамарі Кульпі, бібліотекарю Галині Бондар, громадській діячці Лесі Яременко. Для пана Ярослава звучали пісенні дарунки у виконанні солістів РБК Любові Шарко та Марії Вітенько, хору Братства ОУН-УПА. З особливим трепетом слухали пісню «Лети, моя думо, в далеку дорогу», записану від уродженки Луб'янок Марії Булковської. Під час презентації присутні переглянули відео зі світлинами з родинного архіву Ярослава Перчишина та відеопрезентацію тих трагічних сторінок історії села Вищі Луб'янки, про які автор пише у своїй книзі. Ведучими заходу були Оксана Бойко, Наталія Сенчишин, Мар'яна Шмігель, Тетяна Стахів.

Наталка ПАРОВА
«Народне слово»

НАША СЛАВА НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ

Унікальні знахідки львівських музейників

У Національному музеї-меморіалі «Тюрма на Лонцького» співробітники Архіву Центру досліджень визвольного руху презентували п'ять архівів підпілля ОУН, віднайдених упродовж останніх півроку на Львівщині та Тернопільщині. Ці документи були закопані підпільниками у суворій таємниці та пролежали в землі понад 60 років.

А представили цінні знахідки Руслан Забілий, директор Національного музею-меморіалу «Тюрма на Лонцького», Андрій Усач, очільник Архіву ЦДВР та Ірина Дуткевич, реставраторка Архіву ЦДВР. Як зазначать музейники, знайдені архіви дозволяють прослідкувати діяльність фінансових, інформаційних та безпекових структур українського підпілля періоду 1940-х рр. Приміром, у архіві, віднайденому два тижні тому на Бережанщині, було виявлено картотеку Служби безпеки ОУН на кілька сотень осіб — це перша знахідка такого плану. А в архіві ОУН з Буського району, окрім власне документів, виявлено також кілька печаток, зокрема, одна унікальна із написом «Архів». Проштемпельовані подібними печатками документи часто зустрічались дослідникам, однак сама оригінальна печатка потрапила до них вперше. Серед великої кількості розшуканих документів – і чимало агіток Українського Визвольного Підпілля.

Слід зазначити, що після реставрації передані до Архіву Центру досліджень визвольного руху документи стануть доступними науковцям і дистанційно – завдяки новітньому он-лайн сервісу доступу до архівів – Електронному архіву визвольного руху (avr.org.ua).

Ігор ГАЛУЩАК.
Фото Мар'яни Чорнієвич.
Львів

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

ТРАГЕДІЯ СЕМЕНА ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО

17 квітня 1873 року помер автор першої української опери

Чотири роки тому Україна відзначила 200-літній ювілей співака, актора, основоположника національної класичної музики, автора першої вітчизняної опери «Запорожець за Дунаєм» Семена Степановича Гулака-Артемовського. Відзначила більше, ніж скромно, належно не віддавши шану тому, хто пробуджував національну свідомість, навчав любити рідну Вітчизну понад усе. Але вже добре те, що не забули, добре, що він із забуття повертається до свого народу.

Адже до 1935 року навіть точної дати народження корифея української музики не знали. Мало того – і місце його вічного спочинку аж до 1952 року було невідоме. Лише, коли після війни в Москві відновили декади української літератури та мистецтва, згадали і про Гулака-Артемовського. Артисти музичного театру ім.Станіславського і Немировича-Данченка разом з режисером Камерницьким за підказкою упорядника Ваганькового кладовища Івана Лепехи серед хащ бузку відшукали скромний надгробний камінь з написом: «Семен Степанович Артемовський-Гулак. Скончался 6 апреля 1873 года, 58 лєт». Тоді ж на могилі митця встановили чорну лабрадоритову колону з мармуровою вазою угорі.

Уточню, що митець відійшов у вічність 5(17) квітня 1873 року на 61-му році життя в стані глибокої депресії, всіма забутий.

На останьому твердженні ніхто ніколи не акцентував уваги.

А починалася його творча кар'єра просто блискуче! Після навчання за кордоном з тріумфом виступає на петербурзькій сцені, якій віддав понад два десятиліття. У ті часи публіка йшла саме «на Артемовського», щоб насолоджуватися неповторним, надзвичайно широким за діапазоном голосом.

Так, сьогодні почути його не можемо, бо в часи співака звукозапису ще не було, але довіримося свідченням сучасників, які зналися в музиці і були від нього просто в захопленні. Ось твердження великого Глінки: «Красивішого голосу, ніж у Артемовського мені не доводилося чути». «Баритон, якого ми ще не чули» – твердить поет Н.Кукольник. Найвища, «генеральська» похвала генерала Моллера: «Яка то гармата вчора ревіла?». Висока мистецька оцінка редактора «Літературної газети» Ф.Коні: «Артемовський має дуже приємний basso cantanto». Оцінка друга і земляка Тараса Шевченка, який сам був неабияким співаком: «...А надто як Артемовський Руслана співа, то так, що аж потилицю почухаєш – далебі правда! Добрий співака, нічого сказать».

У 1863 році в Маріїнському оперному театрі відбулася грандіозна вистава «Запорожця за Дунаєм». С. Артемовський блискуче виконав головну оперну партію Карася.

Тоді співак і композитор перебував на вершині слави, на самому олімпі мистецької сцени, у повному розквіті творчих сил і енергії.

В ті часи артист імператорських театрів, який прослужив на сцені 20 років, отримував право на пожиттєву пенсію. С.Гулаку-Артемовському, як і іншим талановитим артистам, було надано право продовжити свою сценічну діяльність дворічною «службою вдячності». Протягом цього часу він отримував і пенсію і зарплату.

Проте дуже заслуженим співакам, особливо талановитим митцям дозволялося виступати на сцені стільки вони хотіли.

Тож, коли у нашого земляка термін дволітньої «служби вдячності» закінчувався, маючи небувалу сценічну славу, він звернувся у дирекцію імператорських театрів з проханням: *«По закінченню 20-літньої моєї служби у дирекції імператорських театрів, я маю службу вдячності, яка закінчується у травні наступного 1864 року, відчуваючи в собі творчі сили для роботи на сцені, маю честь покірно просити дати мені можливість продовжувати службу на сцені імператорських театрів.*

Артист Артемовський. 1863 року, грудень 8 дня».

Митець мав величезну надію, що йому дозволять нести службу вдячності пожиттєво, як, наприклад, його колезі Осипу Петрову. Але прохання не було задоволено, артиста звільнили з відомства театральної дирекції, а адміністрація російської імператорської опери розірвала з ним контракт.

Востаннє у Петербурзі Семен співав на сцені Александринського театру 29 травня 1864 року. Того вечора йшла тринадцята вистава опери «Запорожець за Дунаєм», в якій він виконував партію Карася. Прихильники його таланту прийшли попрощатися з улюбленим артистом.

Ось тут і розпочинається особиста трагедія Семена Гулака-Артемовського.

Йому надзвичайно боляче залишатися у Петербурзі – без сцени.

Ще вчора – бурхливий світ, театр, оплески, сотні людей, вдячне «браво!», а сьогодні – мертва квартирна тиша, яка для артиста рівнозначна смерті.

Він розгублений, пригнічений, спустошений. Його енергійна натура, кипуча енергія нестримно протестують проти бездіяльності, вимушеного спокою...

Не може збагнути, зрозуміти, звикнути. Тому й не мириться – тікає від невимовного душевного болю, рятується переїздом до Москви, на батьківщину дружини Олександри Іванівни Іванової. Вона була піаністкою і арфісткою, дочкою декоратора московських театрів і балерини, разом з чоловіком брала участь у концертах, її портрет часто був поруч з його на афішах, але до наших днів не зберігся.

У Москві йому доля начебто знову посміхнулася. Зв'язки родичів дружини та гучна слава артиста, яка догнала його й тут, допомогли повернутися на сцену. Але в московському Великому театрі Артемовський проспівав лише один сезон...

У грудні 1865 року в газетах з'явилося повідомлення: «Співак Московської опери Артемовський залишив службу при московських театрах. Він прослужив на оперній сцені майже 25 років».

І до сьогодні офіційною причиною відставки вважається втрата голосу. У цьому є доля правди. У ті часи під час співу відбувалося величезне навантаження на голосові зв'язки, адже мікрофонів не було. Оксамитовий голос Семена і справді давав збій. Він важко брав високі ноти.

Але ж на сцені були не лише головні ролі, не обходилося й без епізодичних, другорядних, де співалося зовсім небагато, або й не співалося. С.Гулак-Артемовський мав величезний сценічний досвід, і там, де не міг зачаровувати голосом, зачаровував артистизмом, адже, до всього, був ще й надзвичайно талановитим актором.

Підтвердженням цієї думки є вище наведені рядки його листа: «... відчуваю ще в собі творчі сили для роботи на сцені...».

Одне слово – такими самородками, як С.Гулак-Артемовський – не розкидаються. Бо справжньому таланту завжди знайдеться місце.

Але ті, хто так високо підняли його на Олімп Слави, безжально й кинули на самий низ.

То яка ж тоді істинна причина відставки Гулака-Артемовського?

І саме тут доречно сказати про зв'язок часів: минулого і теперішнього. У Російській імперії, тодішній і сьогоднішній – тільки роки різні, а порядки одні: нетерпимість до «чужорідного тіла», до «інородця», який затесався у «рускій мір», проте так і не став його часткою, бо не захотів, що для шовініста-великороса є найбільшим «злом».

Тодішня система, використавши великий талант, своєрідно помстилася йому за небажання стати «їхнім».

Справді, Семен Гулак-Артемовський завжди пам'ятав своє славне козацьке походження, чудово знав історію України, не цурався на чужині рідної мови. Так, він співав французькою, італійською, російською. А на самому дні душі його лежала вона – рідна, золотаво-жовтим колоссям пропахнена, блакитним барвінком повита.

Сучасники свідчать, що він так і не позбувся українського акценту, йому були притаманні суто український гумор, гострий розум, дипломатична хитрість. Знаємо його багатолітню дружбу з відомими людьми того часу (зокрема і з Тарасом Шевченком), які мали власну, відмінну від владної, думку про суспільний розвиток, тодішні порядки тощо.

(Адже після розгрому Кирило-Мефодіївського братства в Києві (1847 р.) Шевченка було оголошено політичним злочинцем номер один імперії. Влада вважала, що його творчість впливає на ріст «невдоволення і бродіння» серед населення «Малоросії» (так тоді називали Україну).

Для царя ж Миколи він став особистим ворогом, долею якого імператор люто опікувався аж до своєї смерті.

«Не простив» його й Олександр ІІ – «він образив мою матір».

То чи міг бути Артемовський «їхнім», якщо дружив з ворогом?..)

Дійшли до нас також його вільні висловлювання на зібраннях і в пресі, які, безперечно, не могли подобатися царській владі. Навіть сказані у зв'язку з проектом Петербурзького водопроводу (створений С.Артемовським у 1858 році): «...Тільки так бідний клас петербурзького народонаселення буде мати змогу користуватися чистою, здоровою водою» – сприймалися як доказ його симпатій до простих людей.

Нарешті, композитор написав оперу «Запорожець за Дунаєм», що стала окрасою не російського, а українського музичного мистецтва. А цього вже російське театральне чиновництво йому не тільки не забуло, а й не пробачило.

Щирий, наївний, довірливий, як дитина, Семен, напевне, так і не збагнув, що не став за свого чужим людям. Яким кілька десятиліть дарував велику радість – свою неперевершину пісенну творчість, навзамін прагнучи тільки одного: залишитися самим собою і сином рідної землі. Що так природно і нормально, але лише не в Росії.

Саме до таких висновків доходиш після опрацювання документів та листів Семена Гулака-Артемовського того періоду. Хай це звучить як гірка іронія, але якби наш земляк носив прізвище Сидоров, то служив би в театрі до кінця своїх днів. А через те, що був українцем не лише за прізвищем, а й по духу, то йому показали, де в імперії таким місце.

Він дуже хворобливо переживав відставку. Свідченням депресивного стану композитора, глибокого душевного переживання є лист, написаний артистом майже через рік після звільнення, до колеги Павла Васильєва у Вільно з проханням поставити там «Запорожця». Це була остання надія. Але запрошення у Вільно так і не отримав.

На той час він квартирував на околиці Москви у Підновинському – жив з дружиною у невеличкому будиночку, який належав Кудринській церкві Різдва Христового. Семен Степанович зазнав немало горя – похова дочок Олександру й Варвару та сина Василя. Гасив незагоїні рани улюбленою роботою, але її відібрали.

Митець намагається захопитися читанням, новинами науки, але глибокий депресивний стан не покидає. Артист, людина сцени, яка звикла до живого спілкування з людьми, залишається хоч і з коханою людиною, але без того, що стало суттю і змістом існування.

Через прірву років життя кожної відомої особистості обростає легендами. За одною з таких зів'яла троянда в руках Артемовського ожила і він зрозумів, що руки його особливі. Відтак почав сцілювати людей, бо ще з часів навчання за кордоном був знайомий з теорією фізіолога Месмера, за якою деякі люди здатні черпати енергію з космосу. Цією енергією можна впливати на фізичний і духовний стан хворих. Тож деякі дослідники життя співака твердять, що він володів гіпнозом. Проте це зовсім не так. Бо як насправді лікував «магнетизер Артемовський» можна прочитати в журналі «Ребус» № 4-5, 1884 року в спогадах його пацієнтки: *«Хвилин за п'ять до вітальні увійшов пан у фланелевій блузі, високого зросту, міцної статури, на вигляд років 50. Це був Семен Степанович. Він підійшов до мене і запитав:*

– Ви бажаєте лікуватись? Але я не медик і жодних ліків не даю, окрім звичайної води та маслинової олії.

– Я чула, що ви лікуєте магнетизмом.

– Ті, хто сюди приходить, – пояснив він, – лікуються лише молитвою, інакше раджу вам звернутися до медика. Без молитви магнетизм нічого не вартий».

Отже, Семен Степанович лікував людей молитвою. Він жив на подвір'ї церкви, де «лікувальний гіпноз» і йому подібне були несумісні з православною вірою. Нагадаю, що композитор походив зі священицької династії і навчався в духовній семінарії.

Як і належить сину священика, був високопорядною людиною, дотримувався Божих Заповідей. Він завжди мав Бога в серці й душі.

За спогадами сучасників, був людинолюбом, виступав у благодійних концертах, завжди допомагав нужденним, жертвував гроші пораненим, сім'ям полеглих у війні. Ніколи не мріяв про багатство, бо жив біблійною істиною

«Не шукайте скарбів на землі, а творіть їх на небі», адже все на землі тлінне, вічне лише духовне – безмежна любов до рідної неньки-України, її народу, звичаїв, традицій, чим пронизаний невмирущий «Запорожець за Дунаєм»...

У часи розпачу й нестримного потягу до людей Гулак-Артемовський почав очищати їхні душі молитвою. Після очищення мало б приходити й зцілення. Отже, земний шлях композитора і починався молитвою і закінчився Великою Молитвою про вічні людські цінності. «Це не мистецтво, а дар, – казав він, – і я не маю права брати за нього винагороду». Він насправді за лікування, за сцілення не взяв жодної копійки, і щедрість душі лише засвідчує її велич.

Приятель митця Зосим Недоборовський (ж. «Киевская старина», 1893 р.) згадував, як Гулак-Артемовський за власний рахунок на дорогому папері власноручно намаював віньєтку з Божими Заповідями для всіх передплатників петербурзьких газет і був здивований, що на це ніхто не звернув уваги.

Як не звернули уваги й на те, коли морально пригнічений, доведений до відчаю, «магнетизер Артемовський», а колись «перший бас імператорської опери» дощової весни 1873 року підхопив запалення легень й, ослаблений глибокою депресією, не зумівши перебороти недугу, відійшов у вічність.

Всіма забутий...

Семен Гулак-Артемовський, як і його великий приятель Тарас Шевченко, по суті, став жертвою «руского міра». Через те, що не захотів його прийняти. Бо належав до іншого світу, якому і через століття зізнається у вічній любові вустами нескореної Одарки в безсмертному «Запорожці»:

Україно, рідний краю,
Серцем я тебе кохаю...

Ольга ОСИПЕНКО,
провідний науковий співробітник музею
С.С.Гулака-Артемовського,
м.Городище, Черкаська обл.

ПРО НАБОЛІЛЕ

ПРО МОВНУ ПСИХОТРАВМУ І УКРАЇНСЬКЕ ҐЕТТО

Мирослава БАРЧУК, журналістка, телеведуча

Історія зі Скрипкою показала, що ще далеко не загоїлось там, де ми думали, що все позростalось. Знову раптово намалювалися «ми» і «вони».

Вирішила вперше розповісти про власний досвід україномовності, який завжди здавався мені очевидним для всіх, але сьогодні я вперше засумнівалась, спостерігаючи за категоричною «травлею» Скрипки. І подумала, що, можливо, потрібно сказати про це публічно. Мій пост більше для російськомовних моїх френдів, які не мали подібного пережиття. До того ж для мене це великий і досі не пережитий біль, і частково пояснює, чому Олег, для якого українська, до слова, навіть є не рідною, а вивченою, міг зірватися на таку емоційну некоректну репліку.

Отже більшість україномовних дітей мого покоління (особливо центру і сходу) у свій спосіб пережили травму своєї україномовності і знають, що таке бути частиною українського гетто в російському мовному і культурному морі. Я закінчила російську школу (батько вважав, що мене треба русифікувати, щоб підготувати до життя)… І ось ця школа життя була настільки жорстокою, що я досі ношу в голові рани і синці.

Україномовність у Києві – це коли ти дитиною виходив за поріг своєї київської квартири до школи і відразу ж, відразу відчував крижаний залізобетонний опір середовища. Найм'якіший вияв цього опору – ти інтуїтивно знаєш, що починаючи з ліфта, скрізь – у магазині, у дворі, школі, піонертаборі твоя українська – «нєкстаті», що це виклик, провокація для оточуючих, недоречна демонстрація скелету у шафі, тупе настоювання на цьому скелеті.

Це коли в тролейбусі мама говорить до тебе, п'ятирічної, українською, а чоловік в стоптаних сандалях з сусіднього місця каже: «он реп'ях до сраки прицепился бл.дь. Сколько же вас сюда приперлось, рагулей». Це коли ти називаєш своє ім'я, а тебе питають «А что за имя? Щирі українці тіпа, да?». Це коли мама твоєї найближчої подруги каже твоїй мамі: «Мирослава хочет поступать в Шевченка на филфак? А вот я расстреляла бы всех сразу там, это же рассадник национализма». А твоя однокласниця, розповідаючи про поїздку в морський круїз, говорить: «С нами на корабле были дипломаты, интересно, что по-украински разговаривали... Не все украинцы жлобы, в основном, но не все». Це коли ти вступаєш в універ, потрапляєш нарешті в інше середовище (хоча б частково, маєш якусь підтримку) і твій сусід Володька, до якого ти заговорюєш українською питає: «Мира, а ты можеш не вы.биваться? Ты же вроде бы нормальный человек». Це коли тобі чотирнадцять і маму викликають на розмову в КГБ за програму «Маруся Чурай», а бабуся звечора навіщось напасовує мамі нічну сорочку у сумку на випадок арешту. Це коли директриса школи Зоя Сергіївна, викликавши маму до школи за якісь мої абсолютно невинні бешкети, какби всколь на прощання каже: «Классный руководитель сообщила нам, что у вас в доме бывают гомосексуалисты и ранее судимые товарищи, поэтому я не знаю, что у нее там под чистенькой формой» (як я розумію, це про Параджанова). Одним словом, це тотально подвійне життя. Вдома – акторське письменницьке українське середовище, колядки, самвидав, в школі – ти російськомовна київська «дєвочка», хтось інший, вдаваний, не ти. І так десять років. Ви думаєте, що все це абсурд, ідіотизм і це не боляче? Що це не травма? Чи це пережите і загоєне в мені? Ви пишете пости про те, як сильно образив вас Скрипка своїм випадом? До речі, під час флешмобу#янебоюсьсказати я не раз думала про те, що всі сексуальні домагання, доторки дорослих чоловіків, різні посягання в підлітковому віці я навіть не згадую, хоч вони й були неодноразово. Для мене все перекрила мовна травма.

Олег СКРИПКА

Я і десятки моїх знайомих україномовних пам'ятаємо кожну деталь, кожну підколку, хамство, кожен наш бій і кожну поразку на цих нескінченних барикадах. Ви не повірите, але я бачу україномовних людей перед тим, як вони відкриють рота. Ми навчились бачити і розпізнавати одне одного без слів, по очах. Так мало нас завжди було. Таким малим був і далі є наш український світ.

Перед цією агресією в дитинстві ти безсилий, незахищений, крихкий і тобі доводиться маневрувати, просити маму не говорити українською при дівчатах, бо дівчата кажуть, що це жлобство і ім'я твоє теж сільське. Мама у відповідь, лежачи з тобою в спальні плаче в темноті і каже: «Як так? Як мені моя дитина може таке казати? Господи, за що мені таке?» і ти відчуваєш, що твій світ розпинається в цьому мороці, відчуваєш, що єдина втіха – те, що цілу ніч ти не бачитимеш цього світу, школи, однокласників, маминих сліз, цієї всієї виснажливої битви, де ти наперед – жертва і де тобі не хочеться жити.

Ясна річ, що ці наші травми і неврози ми всі якось пережили, відрефлексували, витіснили, у мне не буває ніяких істерик, ніякого ідіотського кидання грошей в обличчя російськомовній касирці. Я не люблю сильних зворотів, категоричності, патріотичного пафосу, серед моїх найближчих друзів більше якраз російськомовних людей. Але мені хочеться, щоб мої російськомовні співвітчизники, сьогоднішні коментатори вчинку Скрипки ось ці мої травми і цей мій біль відчували, усвідомлювали, щоб вони у своїх оцінках, рішеннях, судженнях брали їх до уваги by default.

Після століть імперського катка варіант «а тепер давайте перегорнемо сторінку і з цього моменту хай буде мир, дружба, рівні можливості і політкоректність, а хто не погоджується з цим, той упоротий і національно озабочений» – не працює. Це неможливо без проговорення, розуміння і усвідомлення вами того, що нам довелось пережити в кількох поколіннях. Тому, дорогі мої російськомовні друзі, інтелектуали, блогери, любимі колеги, перед тим, як судити Олега Скрипку – відчуйте, будь ласка, і наш біль, проникніться ним так, щоб ми це відчули. І тоді нас усіх попустить.

Скрипку жорстоко розпинати за його зрив.

Мені зрозумілі причини цього зриву. Олег один з тих, хто сам українізувався і став одним з кількох людей, які почали українське культурне відродження. Він бився і б'ється з цим опором шоубізнесового, медійного середовища довгі десятиліття. І це страшенно виснажливо, особливо коли ти кладеш на це життя. Для Скрипки російськомовність – гірка реальність постколоніалізму, портал російської культури і, як би нам не хотілося це визнавати, частково пожива, клей для ідей «русского міра» і російської державності. Я погоджуюся з ним у тому, що або наша національна революція поступово, нашими з вами спільними зусиллями, нашим порозумінням переможе, або між нами далі буде «трещина, замазанная густым пафосом» і вже наші діти, всі – і російськомовні, і україномовні – стануть одним великим гетто в російському світі.

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

ЧИКАЛЕНКО ЯК НАША НАЦІОНАЛЬНА ГОРДІСТЬ

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Євген Чикаленко – яскравий представник вітчизняної еліти, яка, попри утиски самодержавно-поліцейської влади, намагалася зберегти національну традицію, показати світові самобутність українців, донести до майбутніх поколінь історичну пам'ять, прислужитися розвиткові мови й культури. Щоденна праця, спрямована на консолідацію українства, стала сенсом життя видавця-мецената і його родини.

…У 1902–1904 роках, коли Михайло Грушевський закликав громадськість зібрати кошти на будівництво у Львові Академічного дому, Євген Чикаленко виділив 25 тисяч карбованців (величезну на той час суму грошей!) з умовою надання там кімнат студентам з інших міст. 7 грудня 1930 року вдячне українське студенство урочисто, у присутності митрополита Андрія Шептицького, встановило на стіні приміщення пам'ятну дошку з написом «На вічну пам'ять великому громадянину Євгену Чикаленку, засновнику цього Дому». Тепер у цьому приміщенні розміщено гуртожиток студентів Академії друкарів. Таблички там вже немає… Добре, що львів'яни спромоглися увічнити пам'ять благодійника і патріота у назві вулиці у своєму місті.

Питання увічнення великого патріота України, невтомного громадського діяча, видавця, мецената кінця XIX-го – початку XX століття постало і в місті над Інгулом, де він навчався у тодішньому єлисаветградському реальному земському училищі. У 2015-у з'явилася, нарешті, вулиця та відкрито Музей Євгена Чикаленка… в Кропивницькому.

А що ж столиця, в якій найщиріший меценат України жив і творив свої благородні справи для незалежності майбутньої Української держави, і життєвим принципом якого було «Легко любити Україну до глибини серця, значно важче до глибини кишені»? А чи знають сучасні достойники хоча б про цю промовисту цитату видатного українського громадського і політичного діяча, мецената, без допомоги якого не так би сяяли зірки національної культури початку XX століття? То де ж наша національна гідність? І яка у нас еліта? Нема в Києві ні музею, ні пам'ятника, ні вулиці, ні дошки меморіальної на честь Євгена Чикаленка (зберігся лише будинок на Саксаганського, 91, де він проживав певний час, та ще будинок на розі вулиць Ярославів Вал та вул. М. Лисенка, де містилася редакція газети «Рада»).

Хто ж такий Євген Чикаленко і чому київська громада не хоче (!) чи не може (!) добитися історичної справедливості щодо увічнення його пам'яті в столиці України?

Євген Харлампійович Чикаленко народився і виріс в Перешорах колишньої Херсонської губернії, але всю свою громадсько-політичну діяльність провів у Києві. Всі кошти, які відкладав роками на майбутній посаг несподівано померлої дочки, вирішив передавати на громадські цілі і таким чином вшановувати пам'ять дівчинки. Довго не роздумуючи, Чикаленко починає фінансувати журнал «Київська старовина», виплачуючи гонорари Борису Грінченку (автору 4-томного "Словаря української мови"), Дмитрові Яворницькому (досліднику історії козацтва), письменникам Михайлу Коцюбинському, Володимиру Винниченку та іншим. При цьому видає кілька власних книг, перераховує великі кошти на функціонування у Львові Наукового товариства ім. Т. Шевченка, де працювали Іван Франко, Михайло Грушевський з братом Олександром, Микола Вороний, інші діячі національного руху у Західній Україні. Далі Євген Чикаленко здійснює свій найголовніший намір – видання власної газети. Вона, за визначенням самого засновника, мала стати «єдиним щоденним часописом в Україні, який би будив національну свідомість українців». «Я не раз казав, що коли не матимемо своєї преси, школи, або хоча б такого геніального брехуна, як Сенкевич, щоб розбудив у широких колах національну свідомість, то станемо провансальцями», – писав Євген Харлампійович у своїх «Спогадах». (Ця фраза Є.Чикаленка, актуальна, як ніколи, і сьогодні, потребує деякого пояснення. Генрих Сенкевич – польський романіст, який у своєму творі «Огнем і мечем» – про Хмельниччину – задля «скріплення польських сердець» нерідко відходив від історичної правди. Провансальці – жителі південної Франції, маючи свою окрему мову й культуру, розчинилися у французькому морі, втративши не тільки територію, а й етнос.)

Видання «Ради» належить до вікопомних справ Євгена Чикаленка. Була вона не легкою і не простою, вимагала від фундаторів глибокої ідейності, жертовності, витримки, терпіння та переконаності у важливості розпочатого. Газеті «Рада» Чикаленко віддав вісім з половиною років (1906-1914) неспокійного життя, які можна назвати зразком самовідданого служіння свідомого українця справі історичного значення. Адже чоловіку доводилося щороку витрачати на газету не лише величезні кошти, часто заходячи заради цього навіть у позику(!), але й вирішувати безліч проблем: від запрошення до співробітництва відомих письменників і публіцистів до захисту прав і свобод публікацій. Газета висвітлювала всі найпомітніші факти українського культурно-національного життя. Чикаленко вважав, що газета стала прапором українського національного руху, а для нього самого – питанням національної честі.

Закінчення на 16-й стор.

ПОЧЕСНЕ ВИЗНАННЯ

ЮВІЛЕЙНА ПРЕМІЯ ІМ. ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

У Київському будинку письменників удвадцяте вручили щорічну Міжнародну недержавну українсько-німецьку премію ім. Олеся Гончара, яку заснували письменниця Тетяна Куштевська та підприємець Дітер Карренберг. Її лауреатами стали вже 125 молодих авторів, яким видано перші власні книжечки. Ця подія, як завжди, відбулася третього квітня, у день народження письменника, якому нині виповнилося б 99 літ. У наступному будемо святкувати 100-річчя з дня народження видатного українського письменника-патріота.

Голова Національної Спілки письменників Михайло Сидоржевський повідомив, що НСПУ уже проводить організаційну роботу до сторіччя від дня народження Олеся Гончара. Сподіваємося, що до цього заходу долучиться влада на рівні Міністерства культури та інших державних чинників, оскільки серед світочів нашого національного духу XX століття видатна постать Олеся Гончара стоїть у першому ряду. На цьогорічні урочистості нагородження українсько-німецькою премією завітав Надзвичайний і Повноважний посол Німеччини в Україні доктор Ернст Райхель, який побажав творчих успіхів новим лауреатам, подякував організаторам, які роблять важливу справу: «Можливо, можна уявити розвиток особистості й без літератури, але поза всяким сумнівом література цьому надзвичайно сприяє. Українська література знаходить неабиякий відгук у Німеччині. Імена таких письменників, як

Тетяна КУШТЕВСЬКА вручає премію у галузі «Поезія» Кирилові ПОЛІЩУКУ

Юрій і Софія Андруховичі, Сергій Жадан, Оксана Забужко та інші. добре відомі німецьким читачам. Можливо, незабаром у німецьких журналах прочитаємо щось, написане нинішніми лауреатами. Олесь Гончар, ім'я якого носить премія, у нелегкі часи для літературної діяльності в Радянському Союзі зумів зберегти простір свободи самостійного мислення і своєю творчістю сприяв розвиткові української мови та літератури». Німецький посол побажав усім лауреатам впоратися з викликами часу не менш успішно, як це зробив свого часу Олесь Гончар, а також звернув увагу присутніх на рік німецької мови в Україні та української мови в Німеччині, який офіційно розпочнеться вже у вересні цього року. Його організатори поставили перед собою мету відкрити перспективи для молодих творчих людей не лише в царині літератури, а й в усіх інших напрямах мистецтв.

Молодих лауреатів вітали засновник премії Тетяна Куштевська, дружина Олеся Гончара Валентина Данилівна, Герой України, письменник Дмитро Павличко. Дмитро Васильович наголосив, що вершиною творчості Олеся Гончара є роман «Собор», перекладений на багато мов. Коли Гончарові було 50 років, роман надрукував журнал «Вітчизна», потім з'явилися переклади у Москві. А далі він потрапив під заборону, його вилучили з бібліотек. Гончар був у перших лавах шістдесятників. Коли українці 1991 року вийшли на Майдан біля Софійського собору з сотнями жовто-блакитних прапорів, Гончар написав у своєму щоденнику: «Це найкращий день у моєму житті».

Ганна ЧІПКО

Марія КАРП'ЮК

Промовці подякували всім, хто впродовж двадцяти років сприяв функціонуванню молодіжного конкурсу: нинішньому голові журі Петру Перебийносу, Іванові Драчу, який головував упродовж багатьох попередніх років, митцям, які підтримували конкурс, зокрема, Дмитрові Павличку, Віталію Абліцову, Галині Тарасюк, Олесеві Лупію, Любові Голоті, Лесі Гончар, Руслану Найді, Марії Сметанській та ін.

Голова журі Петро Перебийніс наголосив, що головна мета конкурсу – підтримка експериментально-інтелектуального напряму молодої української літератури та назвав переможців цьогорічного ювілейного конкурсу. У номінації «Проза» перемогла молода київська приватна вчителька Ганна Чіпко за роман «Гривна», який можна назвати енциклопедією характерів. Переможницею стала ще одна майстриня прози Марія Карп'юк, учителька англійської мови, психолог, за збірку оповідань та новел «Дорога додому». У галузі «Поезія» перше місце отримав кандидат філологічних наук, редактор електронного журналу «шТОРОR» Кирило Поліщук із Кропивницького за збірку «Ліс, про який ніхто не знав». У номінації «Публіцистика» нагороду дістав випускник військової академії, офіцер Назар Пічак родом з Івано-Франківська за художньо-публіцистичний нарис «Обличчя війни, антивоєнні уроки Олеся Гончара». Наймолодша учасниця конкурсу Софія Мостова з села Жизномир Бучацького району на Тернопільщині стала 125-ю номінанткою премії за літературознавчу працю «Олесь Гончар — захисник рідної мови».

А виконавчий директор «Всеукраїнського фонду відтворення видатних пам'яток історико-архітектурної спадщини ім. Олеся Гончара» Валентина Іршенко нагородила засновників премії відзнакою Фонду – пам'ятною статуеткою з написом «Бережіть Собори своїх душ» та дипломом.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

ДО 30-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОНДУ КУЛЬТУРИ

ЖИТТЯ ПРИКРАШАЮТЬ ЗВИЧАЙНІ ЛЮДИ

Царська розкіш родового маєтку дворян Уварових вражає і по сей день... У 1911 році на замовлення графині Наталії Уварової архітектор Павло Голландський будує палац у стилі ампір, з доричними колонами, мармуровими сходами, камінами, оздоблює інтер'єри золотою ліпниною, богемським склом, розписом. Все було пристосовано для услади душі та задоволення найвишуканіших смаків. Але доля розпорядилася інакше...

Нині у будинку розташований Український фонд культури, який відзначає своє славне 30-річчя. Незмінним головою та духовним натхненником якого є Герой України, поет, громадський діяч, лауреат Національної премії ім. Т.Шевченка Борис Ілліч Олійник. В цю оазу краси і високої духовності щодня поспішають творчі люди, які вболівають за розвиток культури свого народу.

Серед фундаторів Фонду були О.Білаш, А.Авдієвський, В.Врублевська, С.Данченко, І.Карабець, О.Коломієць, Ф.Погребенник, Б.Біляшивський, П.Тронько, Д.Янко та ін. Саме ця когорта творчих діячів заклала фундамент багатогранної діяльності громади, спрямованої на збереження культурно-мистецької спадщини українського народу, розвиток краєзнавства, підтримку талановитих обдарувань, висвітлення сучасних мистецьких подій, створення меморіальних пам'яток, відкриття нових монументів, присвячених видатним діячам незалежного українського суспільства, заходи по збереженню української мови, розвиток кобзарського мистецтва, встановлення пам'ятників Т.Г.Шевченку, підтримку нових талантів.

У всіх областях України та декількох районах відкрилися філії, де активісти розгорнули діяльність по головних напрямках, закладених у статуті Українському фонді культури Києві. Завдяки підтримці Д.Янка у місті Ромни на початку третього тисячоліття була заснована філія УФК. Зібралася команда з енергійних, творчих, відповідальних і не байдужих до долі рідного краю людей. Окрему вдячність хочеться висловити виконавчому директору відділення В.Стрельченко, активістам О.Малко, Г.Діброві, Ф.Одягайло, В.Клейних, Л.Усової, Г.Дорофєєвої, колективу та завідуючій Центральною бібліотекою ім.Б.Антоненка-Давидовича Н.Рословій, колективу Дитячої музичної школи на чолі з ентузіастом, педагогом Т.Охотник, В.Манько та багатьом іншим членам товариства.

Основна діяльність волонтерів спрямована на висвітлення культурно-мистецьких подій міста, організацію творчих проектів, присвячених історичним датам Роменщини, проведенню круглих столів, флешмобів біля монументів міста, розвиток творчості обдарованої молоді. Завдяки підтримці Сумського земляцтва (голова правління І.Рішняк) набувають чинності пам'ятні заходи Всеукраїнського рівня – міжнародний пленер «Міст дружби», «Повернення», мистецький конкурс ім. М.Макаренка, «Сумщино, любове моя!», залучення творчої молоді до конкурсу «Нові імена України».

Вагома підтримка ГО «Федерація жінок за мир у всьому світі», голова правління Т.Коцеба, сприяє проведенню мистецьких акцій зі столиці України у Ромнах. Слід назвати виставку «Мамина хустка – оберіг родини» з колекції Л.Грабовенко, яка сприяє збереженню родинних цінностей, прищеплює любов до культури, старовини. Учнівська молодь щороку бере участь у конкурсі «Нові імена» і радує своє місто нагородами.

Учасники з міста Ромни

Чимало заходів ініційовано для збереження пам'яті про яскравих земляків Роменщини: останнього отамана Запорізької Січі П.Калнишевського; патріота, археолога, мистецтвознавця, художника М.Макаренка; скульптора, кінорежисера, драматурга І.Кавалерідзе; спортивного тренера М.Гричаного. А про місцевих художників І.Цюпку (1927–2005), С.Півторака, Н.Полуян-Внукову, М.Троценка, О.Федька, О.Северина (1943–2004) через влаштовані персональні виставки дізналися в столиці України. Літературне об'єднання «Обрії», яке очолює відома поетеса Т.Лисненко, домінує серед творчих заходів міста. У Центральній бібліотеці проводяться численні мистецькі заходи, презентації видань, зустрічі з поетами інших міст України.

Особливий розділ діяльності – видавництво, яке очолює краєзнавець, дослідник української історії В.Клейних. За його ініціативою перевидана раритетна книга видатного краєзнавця І.Курилова «Роменська старовина», відреставрований пам'ятник автору вищеназваної книги на території Святодухівського собору, який відвідував Кобзар. Видається літературно-історичний альманах «Ромен», поетичні збірники, літературно-дослідницькі видання, народні умільці беруть участь у ярмарках, святкових виставках, творчих конкурсах.

Програма «Повернення» спрямована на збереження пам'яті видатних земляків, таких, як поет і перекладач Л.Полтава, художники О.Северин, М.Самохіна, Л.Бреус та ін. Особлива увага приділяється увіковіченню імені Т.Г.Шевченку, слід назвати проект «Шляхами Тараса Шевченка та Івана Кавалерідзе». Відкрита художня галерея ім.І.П.Кавалерідзе, де відбуваються щомісяця творчі заходи. Відреставроване родинне поховання М.Навроцького – почесного громадянина Ромен, дійсного статс-радника, благодійника, останнього з відомого покоління меценатів краю. Встановлений пам'ятний хрест на могилі доньки І.Кавалерідзе Євгенії за допомогою Грузинського земляцтва.

Мистецькі акції, влаштовані активістами, – це турбота про збереження історичних цінностей рідного краю. Проведені заходи сприяють єднанню людей навколо прекрасного, формують естетичні смаки, сприяють розвитку талантів, стверджуючи високу духовність українського народу.

Валентина ЄФРЕМОВА,
голова правління Роменського відділення УФК.
Фото автора

 ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

ЧИКАЛЕНКО ЯК НАША НАЦІОНАЛЬНА ГОРДІСТЬ

Видання газети припинилося у зв'язку з початком Першої Світової війни і переслідуванням російською владою самого видавця. «Зі смертю газети настала і моя духовна смерть, – писав Чикаленко Володимиру Винниченку. – Як український Дон Кіхот, я помру. Заховаюсь у селі, вернусь у запеклого сільського хазяїна…». Але так він тільки казав для самозаспокоєння. «Якщо не я, то хто»? Цей афоризм Чикаленка став крилатим серед свідомої інтелігенції України, яку протягом багатьох років і виростила та виховала Чикаленкова «Рада»! У селі Євген написав брошуру на тему сільського господарства, яке він знав досконало, українською мовою, кілька років бився, щоб її видати та розповсюдити серед українського селянства. Варто було написати російською – і не було б жодних проблем.

Для бунтарсько-вольової натури Євгена Чикаленка події бурхливого 1917 року стали рідною стихією. Щойно дізнавшись про повалення царського трону у Петрограді, Євген передав правління господарством своєму економу і чмихнув до Києва, де відразу пірнув у кипляче життя міста. Там уже на повну силу діяли його колишні однопартійці з ТУПу. Вони скликали збори українських організацій та політичних партій Києва, які ухвалили сформувати Українську Центральну Раду. Її друкованим органом стала газета «Нова рада», що постала на основі колишньої Чикаленківської «Ради». З перших номерів у її випуску брали участь Михайло Грушевський, Сергій Єфремов, Євген Чикаленко, інші велети української журналістики. Вже у першому числі газети Грушевський виступив зі статтею «Велика хвиля», у якій викрив марність спроб налагодити взаємовідносини Тимчасового російського уряду і України. В інших публікаціях проводилася думка про необхідність об'єднання всіх українських сил та розбудови сильної, багатої і незалежної України. Відразу ж виникли ідейні розходження з проросійськими виданнями на зразок «Киевлянина» та йому подібними. А невдовзі спалахнули суперечки з Володимиром Винниченком, який стояв на соціалістичних позиціях і переконував у необхідності співпраці з російським урядом. Апогеєм суперечок була пропозиція українських патріотів обрати Євгена Чикаленка головою Центральної Ради. Зваживши складність стосунків членів ЦР, щирий патріот навідріз відмовився від високої посади на користь Грушевського і, пославшись на хворобу, повернувся у своє село. Жити без творчості ця людина, хлібороб від природи, вже не могла. Вечорами, звільнившись від господарських справ, Євген Харламович, сідав за письмовий стіл. З-під його пера за короткий час вийшла книжка «Розмова про мову». У ній автор доводить необхідність запровадження рідної мови в освіті, пресі, науці, у державних та інших установах. Він твердо знав – без рідної мови незалежну Українську державу не створити!

Несподівано отримує телеграму – 29 квітня 1918 року у Києві збирається Хліборобський Конгрес, дуже бажана присутність на ньому Євгена Чикаленка. Він відкладає всі справи і мчить у Київ. Тут дізнається про створення зі старшин Українського війська та Вільного козацтва Української Народної Громади, яка ставила за мету відсторонити від влади неспроможну до активних самостійних без Москви дій Центральну Раду. Новий уряд передбачався утворити у формі диктатури, з твердою владою, без народного представництва, принаймні на перший час. За найкращу форму влади визнано гетьманат.

Євген ЧИКАЛЕНКО

Кандидатами на гетьмана називали різних осіб, насамперед Чикаленка. Євген Харламович попросив подумати три дні, перш, ніж згодитися. За цей час він бесідував з провідними діячами майбутнього уряду, але спільної мови не знайшов. Бо він чи не єдиний вважав, що будувати державу треба на середньому земельному власникові (!) (у розумінні більшовиків-ленінців – куркулеві), бо «голота – елемент непевний і не підтримає владу в тяжку годину, як не підтримала у боротьбі з більшовиками» (прошарок «пролетаріату» в Україні за серйозну політичну силу ніхто не вважав – його вплив на суспільство у ті часи був незначним). Сьогодні знаємо, яким мудрим і далекоглядним був цей освічений селянин-патріот своєї землі. І Чикаленко категорично відмовляється від посади Гетьмана, ним, як відомо, на Конгресі обрали генерала Павла Скоропадського – прихильника московської орієнтації. Що з того вийшло у майбутньому – добре знаємо...

З приходом радянської влади життя «контрреволюційного елемента-куркуля» у країні соціалізму стало неможливим. У січні 1919-го Євген Харламович виїхав до Галичини, де згодом його інтернували поляки. З 1920-го жив у Австрії, у великій бідності, із загостреною хворобою шлунка. Нью-Йоркська україномовна газета «Свобода» оголошувала збір коштів на його лікування. З 1928 року проживав у Чехії, працював в Українській господарській академії. Раптово помер 20 червня 1929 року у чеському місті Подебраг, після звісток про загибель від рук НКВД свого сина Петра, який залишився працювати в окупованій московськими більшовиками Україні, та про арешт Сергія Єфремова…

Євген Чикаленко – український Дон Кіхот з якостями президента заповів спалити його тіло у крематорії, а прах розвіяти у рідному селі Перишорах... Виконати волю покійного у СРСР не дозволили… Як не дозволяють «любітєлі русского міра» на кшталт одіозного Вадіма Рабіновіча і тепер, вже в нібито незалежній Українській державі, вшанувати пам'ять Великого патріота України перейменуванням вулиці Льва Толстого у центрі нашої столиці, де Толстой ніколи і не бував, але де жив і віддавав всі свої сили й знання рідній Україні Євген Чикаленко! Чому ж ми, українці, так важко долаємо національний розбрат, егоїзм, комплекс «малоросійської» меншовартості, лінії політичного, культурно-історичного, конфесійного та соціального розмежування? Чи не помилявся Володимир Винниченко, коли писав у листі до Євгена Чикаленка: «Я вірю, що колись доведеться вибирати вулицю для пам'ятника Вам»? Чи воскресне пам'ять нащадків?

Закінчення. Початок на 14-й стор.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

 ДО 70-РІЧЧЯ АКЦІЇ «ВІСЛА»

ПОЛЯКИ ПЛЮНДУЮТЬ МОГИЛИ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ

На кладовищі у селі Грушовичі, поблизу Перемишля, вандали не раз плюндрували українські могили, та особливо відзначилися своїм варварством у переддень 70-річчя акції «Вісла». Поляки розібрали надгробний пам'ятник воякам УПА за згодою місцевого війта.

Київ звернувся до МЗС Польщі за роз'ясненням ситуації і надіслав дипломатичну ноту, заявив посол України в Польщі Андрій Дещиця.

Дипломат підкреслив, що на початку травня у Варшаві мають відбутися консультації за участі керівництва Державної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті учасників жертв війни, АТО та політичних репресій.

«І власне в рамках таких механізмів варто обговорювати вшанування пам'яті і легалізації існуючих пам'ятників, а не робити це в односторонньому порядку, що може спричинити реакцію з іншого боку кордону по відношенню до польських пам'ятників в Україні, чого ми б дуже не хотіли», – наголосив Дещиця.

Посол повідомив, що українська сторона звернулася до МЗС Польщі з проханням дати оцінку таким діям і закликала до вирішення такого роду питань в існуючих правових рамках і рамках обговорення таких питань в межах відповідних інструментів співпраці.

Як відомо, активісти та представники польських націоналістичних організацій, зокрема «Національного руху», 26 квітня розібрали на кладовищі села Грушовичі, поблизу Перемишля, надгробний пам'ятник воякам УПА, який до цього вже плюндрувався вандалами. Акція відбувалася за згодою війта гміни (очільника самоврядної громади) Стубно, і в неї не втручалася поліція.

Центральні урочистості з відзначення 70-річчя акції «Вісла», які організовує Об'єднання українців у Польщі (ОУП), відбудуться у Перемишлі упродовж 28 квітня – 1 травня.

 ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ДРУЗІВ

Іван МАЛЮТА,
член НСПУ,
заслужений журналіст України

ДО ЄВРОПАРЛАМЕНТУ

Не вір Москві!
З її ордою повсякчас
На полі ми зустрітися готові.
А від брехні нам Україну захищать
Потрібно вже «вогнем в одежі слова».

Не вір Москві!
Це за наказами Кремля
В ній «привид комунізму» й досі бродить:
Інакодумців – у Сибір, в новий ГУЛАГ,
Війська – на «усміреніє» народів!

Не вір Москві!
Це окупант. Глитнула Крим,
Європа ж – наче збита з пантелику.
На Сході наші кіборги ідуть на стрим,
А в неї все – «стурбованість велика».

Не вір Москві!
У ній з повадками орди
І «русскій мір». Це від війну гібридну –
Із «градами» у гумконвоях – породив,
А на Майдан наш звалює провину.

Не вір Москві!
Нехай шоломи голубі –
За меморандумом! – стоять на варті.
Невже, Європо, обмаль доказів тобі?
Чи від Москви... дарунки на заваді?

 НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

Неправильно	Правильно
Діяльність технічних засобів…	Дія технічних засобів…
Канівчанка виборола перше місце…	Канівка виборола перше місце…
Кахель із Словакії…	Кахлі зі Словаччини…
Карцерогени…	Канцерогени…
Картоплехранилище…	Картоплесховище…
Жестяний…	Бляшаний…
Лікарняний фах…	Лікарський фах…
Перевалочна база…	Перевальна база…
Смазочні матеріали…	Мастильні матеріали…
Спостережна дитина…	Спостережлива дитина…
Воздавши належне…	Віддавши належне…
Заповідь якого голосить…	Заповідь якого така…
Ніхто навіть не дрогнув…	Ніхто навіть не здригнувся…
Після хвороби дитина уже трохи окріпла…	Після хвороби дитина уже трохи поздоровішала…
Піднімати спір…	Зчиняти суперечку…
Довгожданний день…	Довгожданий день…
Під редакцією професора…	За редакцією професора…
Формування по галузях…	Формування за галузями…
План по продажу молока…	План продажу молока…
Назвати по прізвищу…	Назвати на прізвище…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **«Особливості правопису, відмінювання та походження імен»**, **«Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання»**, **«Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів»**, **«Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв»**, рекомендовані Міністерством освіти і науки України, можна замовити тел. (095) 718-98-00, (044) 353-19-77, (068) 789-59-12, **e-mail**: vmu1972@ukr.net

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь,
головний редактор – Марія Базелюк.
Редакційна колегія
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І.
Філія ГУ по м.Києву та Київській обл.
№ 10026/0195.
АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669
ЕДРПОУ 2305606776
№26003500849590(UAH)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 10 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9